

66. møde

Onsdag den 25. februar 1981 kl. 13.00

Dagsorden:**1) Spørgsmål til ministrene.****2) Første behandling af:**

Forslag til lov om ændring af lov om beskyttelse af forædlerrettigheder for planter.

(Lovforslag nr. L 158).

3) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Midlertidig hjælp til erhverv ramt af sygefravær ved anvisning af arbejdsløse i fraværperioden) [af Nymann (FP)].

(Lovforslag nr. L 154).

4) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om medeje for de ansatte [af Lone Dybkjær (RV) m.fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 57).

5) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af en hjælpetjeneste [af Poul H. Møller (KrF) m.fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 73).

Meddelelser fra formanden:**Formanden:**

Medlemmer af folketinget Alfred Hansen (DR), J. K. Hansen (S), Bertel Haarder (V), Karen Højte Jensen (KF), Halvgaard (FP), Marianne Bentsen-Pedersen (SF), Ole Vig Jensen (RV), Mimi Jakobsen (CD), Steen Folke (VS) og Chr. Christensen (KrF) har meddelt mig, at de ønsker til undervisningsministeren at stille følgende:

Forespørgsel.

»Hvad kan ministeren oplyse om årsagerne til, at flere forældre tilsyneladende foretrækker at lade deres børn blive undervist i de frie grundskoler, og hvad vil regeringen gøre for at forbedre forholdene i folkeskolen og fremover sikre det frie skolevalg?«

(Forespørgsel nr. 27).

Medlemmer af folketinget Halvgaard (FP), Nymann (FP) og Poulsgaard (FP) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen.

(Lovforslag nr. L 182).

Skriftlig fremsættelse af forslag:**Halvgaard (FP):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen.

(Lovforslag nr. L 182).

Jeg skal i øvrigt henvise til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene:**Spm. nr. 636****1) Til indenrigsministeren af:****Bjørn Elmquist (V):**

»Hvorfor gennemførtes den såkaldte Helsinki-deklarations regler om etiske komiteer så sent som den 1. februar i år for Københavnsområdet, og hvorledes er forholdene i denne henseende for de andre områder i landet?«

Skriftlig begrundelse

Den 18. World Medical Assembly vedtog Helsinki-deklarationen i 1964 og reviderede den i 1975. Den opstiller bl.a. regler om de etiske overvejelser og hele proceduren ved biomedicinsk forskning omfattende forsøg med mennesker. I indenrigsministerens svar den 3. februar i år på mit spørgsmål nr. 492

[Bjørn Elmquist]

af 20. januar oplystes, at en etisk komité af den i Helsinkideklarationen omhandlede karakter begyndte sin virksomhed i Københavnsområdet den 1. februar i år.

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg vil gerne først oplyse, at Helsinkideklarationen for 1975 er vedtaget af Verdenslægeorganisationen, altså i fagligt kollegial regi. De centrale sundhedsmyndigheder her i landet er således ikke engageret i arbejdet omkring gennemførelsen af deklARATIONEN, herunder etableringen af de uafhængige komiteer, som er foreslået nedsat med henblik på at kontrollere videnskabelige forsøg, hvori der indgår mennesker. Beslutningen om at oprette etiske komiteer i Danmark er truffet efter drøftelser mellem Den almindelige danske Lægeforening og repræsentanter for universiteternes forskningsinstitutter, medicinalindustrien, Amtsrådsforeningen m.fl. Og der er på grundlag heraf besluttet oprettet en række regionale videnskabetiske komiteer og en central videnskabetisk komité.

Efter oplysninger fra statens lægevidenskabelige forskningsråd, der skal varetage sekretariatsfunktionerne for den centrale videnskabetiske komité, har nedsættelsen af de lokale komiteer og den centrale komité beroet på en nærmere afklaring af den regionale inddeling for de lokale komiteer og på såvel amtsrådenes udpegning af lægmandsmedlemmer som udpegning af tre forskningskyndige personer til hver af lokalkomiteerne.

Ifølge en pressemeddelelse, der er udsendt af forskningssekretariatet i januar 1981, er der pr. 1. januar 1981 oprettet regionale videnskabetiske komiteer for Københavns kommune, Københavns amtskommune, Århus amtskommune og en fælleskomité for Ribe, Ringkøbing og Sønderjyllands amtskommuner. Komiteen for Københavns kommune modtog dog først projekter fra den 1. februar 1981, mens de øvrige komiteer startede deres virksomhed den 1. januar 1981. Yderligere regionale videnskabetiske komiteer forventes snarest oprettet for Fyns og Vejle amtskommuner samt for Bornholms, Frederiksborg, Roskilde, Storstrøms og Vestsjællands amtskommuner. Den 12. december 1980 oprettedes den centrale videnskabetiske komité ved et konstituerende møde i det lægevidenskabelige forskningssekretariat,

hvor som nævnt også komiteens sekretariat har sæde.

Bjørn Elmquist (V):

Jeg vil gerne takke ministeren for redegørelsen, som jo indeholdt mange facts. Men det, jeg gerne ville bede om at få nærmere præciseret – det lå også i mit spørgsmål, og det fik jeg nemlig ikke rigtig noget svar på – er, hvorfor det dog har taget så temmelig lang tid, som det har.

Den første Helsinkideklaration, om man kan kalde den det, blev vedtaget allerede i 1964, og så blev den revideret i 1975 i Tokyo, og så vidt jeg fik noteret ned nu fra ministerens svar, så har det beroet på en nærmere afklaring af regional opdeling og på de forskellige personer, der skulle med i komiteerne. Jeg kunne godt tænke mig at høre, om ministeren kunne forklare mig, om det måske også havde noget at gøre med, at man indtil nu ikke har syntes, at der var tilstrækkelig anledning til at oprette disse komiteer, om der ikke var forskningsprojekter nok i Danmark. Det er nemlig min opfattelse, at det har der været. Det er også min opfattelse, at der har været et meget stort behov for at få oprettet disse komiteer så hurtigt som muligt. Her tænker jeg f.eks. på det også i folketinget flere gange omdebatterede såkaldte placebo-projekt, hvor man udvalgte 400–500 kvinder, der havde brystkræft, hvorefter man delte nogle ganske virkningsløse kalkpiller ud til den ene halvdel og nogle piller, hvis effekt man heller ikke var helt sikker på, ud til resten. Jeg synes, det typisk ville være noget, der havde været godt at få gennemdebatteret i en slags etisk komité som den, der er forudset her.

Mit spørgsmål til ministeren skal altså være: har der været noget andet end bare dette, at man ikke rigtig kunne finde ud af, hvilke regioner i Danmark der skulle have en komité? Jeg ved ikke, om ministeren er i stand til at svare derpå, da jeg forstår, at nok har de centrale sundhedsorganisationer ikke direkte noget med det at gøre, men alligevel er der dog repræsentanter derfra.

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg er ikke i stand til at give yderligere oplysninger, for som jeg sagde i mit første svar, har de centrale sundhedsmyndigheder

[Indenrigsministeren]

ikke været engageret i arbejdet med gennemførelsen af deklARATIONEN her i landet.

Jeg er ikke i stand til at give yderligere oplysninger, for det er et arbejde, der er foregået i verdenslægeorganisationen, og det er – må jeg forstå – lægeorganisationerne i Danmark, der har arbejdet med at oprette de lokale komiteer i det samarbejde, jeg nævnte i svaret, med forskellige andre myndigheder, men altså ikke i et arbejde, hvori centrale sundhedsmyndigheder har været engageret.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 619

2) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:

Bilgrav-Nielsen (RV):

»Vil ministeren give det britiske luftfartselskab AIR-UK tilladelse til at beflyve Billund lufthavn?«

Skriftlig begrundelse

For ca. 1 måned siden blev et tilsvarende spørgsmål stillet gennem udvalget om offentlige arbejder.

Da dette stadig er ubesvaret, ønskes nu besvarelse i folketingets spørgetid.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Den 14. januar 1981 spurgte udvalget om offentlige arbejder på min foranledning trafikministeren angående et engelsk selskabs ansøgning om at flyve på Billund lufthavn. Dette spørgsmål var ubesvaret indtil i går, og det er årsagen til, at jeg har rejst spørgsmålet her i spørgetiden.

Uanset at svaret på mine spørgsmål nu er fremkommet til udvalget om offentlige arbejder, er der stadig væk god grund til at spørge ministeren, om vi kan forvente, at ministeren vil give det pågældende engelske selskab tilladelse til at flyve på Billund lufthavn. Det forholder sig jo sådan, at området syd for Skanderborg, Silkeborg, måske også Holstebro, i hvert fald syd for Ringkøbing, til den dansk-tyske grænse og hele det fynske område er meget interesseret i, at der kunne oprettes en fast forbindelse mellem Billund og London. Jeg tror, ministeren ville imødekomme et meget stort ønske, hvis han vil give den tilladelse, og jeg tror, ministeren kan gøre det helt uden at forgribe sig på andres

rettigheder, herunder SAS' underlag for beflyvning fra Tirstrup.

Ministeren for offentlige arbejder (Risgaard Knudsen):

Til hr. Bilgrav-Nielsens nu stillede spørgsmål om, hvorvidt jeg har i sinde at meddele den ønskede tilladelse til beflyvning mellem Billund og Londons lufthavn, Gatwick, må jeg meddele, at jeg er ikke i stand til i dag at give det af hr. Bilgrav-Nielsen ønskede svar.

Jeg har nærmere redegjort herfor i min skriftlige besvarelse af 24. februar 1981 til udvalget om offentlige arbejder, og det er en besvarelse på et tilsvarende spørgsmål. Nu forstår jeg på hr. Bilgrav-Nielsen, at det er hr. Bilgrav-Nielsen, der har taget initiativet til, at det omtalte udvalg har stillet mig dette spørgsmål den 14. januar 1981.

Dernæst skal jeg gerne bekræfte, at det omtalte britiske luftfartselskab har anmodet om godkendelse af oprettelse af en rute mellem Londons lufthavn, Gatwick, og Billund, der forudsattes befløjet med en daglig dobbelttur mandag til fredag.

Beflyvningen ønskedes ifølge de oplysninger, vi er i besiddelse af, oprindeligt påbegyndt den 1. juli i år, men de britiske luftfartsmyndigheder har forleden meddelt, at luftfartselskabet har udsat starttidspunktet til den 1. november i år.

Når jeg ikke er i stand til i dag at give det kontante svar, som jeg forstår at hr. Bilgrav-Nielsen gerne ser, så skyldes det også, at vi endnu ikke i ministeriet for offentlige arbejder fra de britiske myndigheder har fået samtlige de oplysninger, som er nødvendige for os for en endelig stillingtagen.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg må notere mig, at ministeren stadig overvejer, og jeg forstår godt, at det er nødvendigt, at man virkelig får diskuteret sig frem til, hvilket skønnet grundlag der måtte være for en sådan forbindelse. Men det må alligevel være væsentligt, at der foreligger en ansøgning fra et firma, som selv mener, at det er rentabelt for det at starte en beflyvning, og jeg tror, vi står os ved, inden det bliver til et almindeligt krav til os, at gennemføre den liberalisering, som synes at være på vej fra EF.

[Bilgrav-Nielsen]

Jeg accepterer, at ministeren skal have lidt tid, og jeg vil godt spørge ministeren: var det muligt, om vi eventuelt gennem udvalget om offentlige arbejder kunne modtage dels det materiale, som er fremsendt fra England om sagen, dels de betragtninger, som jeg forstår er fremsendt her fra Danmark 12. februar 1981 til England, altså de ministerielle betragtninger?

Jeg tror, der er stor interesse i udvalget om offentlige arbejder for at følge den sag og hos samtlige de i det område, jeg har nævnt, valgte folketingsmedlemmer. Jeg forudser, at vi nok efter debatten her i dag skal have et lille møde uden for salen om denne sag, og det vil interessere os, om ministeren kan give os det relevante materiale.

Tastesen (S):

Efter ministerens svar til hr. Bilgrav-Nielsen står det klart, at der endnu er nogen usikkerhed om, hvorvidt det vil blive et positivt svar, og at den tidligste startdato vil blive den 1. november 1981, sådan som det ligger i øjeblikket. Da jeg er helt enig med hr. Bilgrav-Nielsen i det, der er motiveringen for det stillede spørgsmål, det behov, som der er i det sydlige Jylland for en sådan flyrute til London, vil jeg godt spørge ministeren, om det ikke vil fremme ministerens hurtige og positive svar, hvis det er således, at man fra brede kredse i det sydlige Jylland kommer med en fælles indstilling om, at det bør være en placering, der knytter sig til Billund lufthavn, der jo i forvejen har de ret gode faciliteter, der kræves af en moderne lufthavn for straks og hurtigt at kunne klare en sådan opgave.

Ministeren for offentlige arbejder (Risgaard Knudsen):

Hr. Tastesen stillede mig det spørgsmål, om det ikke kunne fremskynde et positivt svar fra min side, hvis der viser sig en enig opbakning fra parlamentarikerne i det sydlige Jylland og i det sydvestlige Jylland. Selv med et sådant spørgsmål og med baggrund i hr. Tastesens begrundelse er jeg som sagt ikke i stand til at føje yderligere til det svar, som jeg allerede har givet på baggrund af hr. Bilgrav-Nielsens spørgsmål.

Men jeg skal dog ikke undlade at give tinget den oplysning – og det gør jeg så med

baggrund i det af hr. Tastesen stillede spørgsmål – at medlemmer af dette ting, hr. Dyremose og hr. Ervin Jensen, har anmodet mig om en drøftelse af dette spørgsmål. Det er sket for nogen tid siden, og denne drøftelse skal finde sted i ministeriet for offentlige arbejder i eftermiddag. Det sker som følge af, at hr. Dyremose og hr. Ervin Jensen over for mig, og jeg må sige på en meget kontant måde, har tilkendegivet, at jeg bør tage initiativ til at undersøge det hensigtsmæssige i at flytte udgangspunktet for den jysk-engelske flyrute fra Tirstrup og til Esbjerg.

Når det er sagt, vil jeg gerne føje til, at mig bekendt ligger Billund og Esbjerg i Ribe amt, så hvorvidt det bliver så let at opnå den enighed, som hr. Tastesen omtalte før, skal jeg som sagt ikke komme nærmere ind på ved denne lejlighed.

Så takker jeg hr. Bilgrav-Nielsen for bemærkningen om, at hr. Bilgrav-Nielsen meget godt forstår, at jeg ønsker, at dette spørgsmål virkelig skal overvejes grundigt. Til hr. Bilgrav-Nielsens spørgsmål om, hvorvidt udvalget om offentlige arbejder kan få tilstillet supplerende oplysninger, skal jeg gerne i den anledning udtale, at i det omfang udvalget ønsker supplerende oplysninger og beder herom på normal vis, vil et sådant ønske også blive imødekommet, i det omfang jeg er i stand til at give sådanne oplysninger.

Otto Mørch (S):

Nu er vi ikke medlemmer af det høje ting alene for at varetage lokale interesser. Det er vi også, men vi må somme tider se på helheden og se på nogle overordnede synspunkter. Når det nu ligger sådan – og det fremgår jo også af det bilag, vi har fået fra ministeren – at der er et aftalememorandum mellem briterne og os, hvoraf det meget klart fremgår, at den påtænkte trafik ikke på utilbørlig måde vil skade opretholdelsen af effektivt udført trafik på nærliggende ruter på et rimeligt løngrundlag, går jeg ud fra – ministeren behøver ikke at svare – at det er helt givet, at ministeren vil tage det fulde hensyn netop til det punkt i den aftale, vi har med briterne.

Formanden:

Ministeren for offentlige arbejder har grundlovshjemlet ret til at svare.

Ministeren for offentlige arbejder (Risgaard Knudsen):

Nu kan tavshed jo også give anledning til misforståelser; det mener jeg nu ikke ville have været tilfældet, selv om jeg havde undladt at tage ordet. Når jeg alligevel tager ordet, så er det for at få lejlighed til i forbindelse med hr. Otto Mørchs spørgsmål klart at tilkendegive, at de hensyn, der skal tages i henhold til indgåede aftaler, også er hensyn, der vil blive taget af undertegnede.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 623

3) Til miljøministeren af:

Kjelgaard (KF):

»Hvad agter ministeren at foretage for at fremme en hurtigere sagsbehandling i miljø-sager?«

Skriftlig begrundelse

Den langsommelige beslutningsproces, som miljølovens ankesystem ofte resulterer i, er ødelæggende for erhvervslivets muligheder for at planlægge og udvikle sig og dermed skadelig for beskæftigelsen.

Senest har sagen omkring udvidelsen af medicinalvirksomheden H. Lundbeck & Co. i Valby vist, at en miljø-sag kan trække ud i op til 4 år.

Dette er helt uacceptabelt. I arbejdsministeriet forsøger man at skaffe flere i arbejde. Men i miljøministeriet modarbejdes disse bestræbelser gennem en langsommelig sagsbehandling.

Miljøministeren (Erik Holst):

Jeg kan svare hr. Kjelgaard, at jeg er meget opmærksom på spørgsmålet om den samlede behandlingstid for sager inden for miljøministeriets område. Jeg har derfor iværksat et undersøgelsesarbejde med henblik på at få klarlagt mulighederne for at få nedbragt sagsbehandlingstiderne. Som et led heri besøger ministeriet for tiden en række kommuner og amtskommuner for at søge at tilrettelægge en nøjere gennemgang af en række repræsentative sager om regulering i anvendelse af fast ejendom.

Det er tanken også at følge de pågældende sager i ankeinstanserne, så man får et samlet billede af sagsbehandlingen og grundlag for at vurdere, hvad det er for forhold, der tager lang tid.

Arbejdet foregår i kontakt med bl. a. Industrirådet og de kommunale organisationer. Resultatet af undersøgelserne håber jeg skulle være klar ved slutningen af året.

I den nævnte sag, som der refereres til, H. Lundbeck & Co. i Valby, har den samlede sagsbehandlingstid været 3-4 år. Den har selvfølgelig været alt for lang. Ingen tvivl om den ting. Jeg skal i denne sag kun henvise til det svar, jeg gav den 19. februar 1981 på et spørgsmål fra folketingets miljø- og planlægningsudvalg. Det fremgår med meget stor tydelighed heraf, at til trods for sagens meget principielle karakter har arbejdet kun været i nogle ganske få måneder i miljøministeriet. Resten af den lange sagsbehandlingstid tegner Københavns kommune sig for. Med den viden, vi er i besiddelse af i øjeblikket, vil jeg skønne, at arbejdet på en lokalplan fra det øjeblik, hvor pennen første gang sættes til papiret, og til planen har retsvirkning, vel nok typisk vil tage ca. 1 års tid. Dette kunne tyde på, at der er nogle kommuner, der med fordel kunne gå deres administration igennem og modernisere deres forretningsgang.

Da folketinget i sin tid behandlede forslaget til kommuneplanen, det var i 1975, var der fra alle sider, bortset fra fremskridtspartiet, enighed om, at de høje bebyggelsestætheder burde nedsættes. Ikke mindst partiet venstre gik kraftigt ind for lavere udnyttelsesgrad i Københavns kommune. Folketinget bestemte derfor, at bebyggelsesprocenter på mere end 110 skal godkendes af miljøministeren. I sagen om Lundbeck & Co. ønskede Københavns kommune godkendt en bebyggelsesprocent på 175.

Miljøministeriet har i overensstemmelse med folketingets intentioner ikke på noget tidspunkt fastsat en bebyggelsesprocent højere end 150 i Københavns kommune, og det vil sige den samme bebyggelsesprocent, som blev godkendt i sagen om Lundbeck & Co. Jeg vil derfor understrege, at miljøministeriets afgørelse efter min bedste overbevisning ikke koster nye arbejdspladser. Afgørelsen over for Lundbeck & Co.s muligheder for at udvide er således, at man kan udvide til det dobbelte af det, man havde forudset.

Kjelgaard (KF):

Jeg er glad for, at ministeren nu er opmærksom på problemet. For den sag, jeg i begrundelsen har henvist til, har ikke ubegrundet fået en del omtale i dagspressen, og det er også kommet frem, at denne sag desværre ikke er enestående. Det er beklageligt, for der er i vor tids Danmark virkelig grund til at glæde sig over, at der trods alt stadig væk findes virksomheder, der både vil og kan øge både produktion og beskæftigelse ved egen hjælp. Det er det, der skal til, hvis Danmarks økonomiske problemer skal løses.

Hvor er det egentlig tragisk, at vor lovgivning på en række områder har spændt ben for den slags virksomheder. Hvordan i alverden skal vi få problemerne løst eller forhindre, at den produktion, det danske samfund kunne have nydt godt af, i stedet går til udlandet?

Jeg er absolut tilhænger af, at miljøet beskyttes så godt som overhovedet muligt, men jeg er modstander af, at dette hensyn med alle de mange forskellige instanser, der er involveret, skal kunne sabotere en sund og fornuftig udvikling, og det er det, der sker og er sket i alt for mange tilfælde. Der er alt for mange faktorer, der skal passe sammen: positionsplaner, fredningsplaner, landzone, byzone, kommuner, amter, miljøgrupper, miljøstyrelse, miljøministerium osv. Jeg giver ikke en pibe tobak for arbejdsministerens planer om øget beskæftigelse, når andre offentlige retningslinjer: love, cirkulærer og bekendtgørelser, og private miljøaktioner forhindrer en fornuftig udvikling. Der skal en forenkling til, hvis ikke initiativrige danske virksomheder skal miste tålmodigheden. Når vi i allerhøjeste grad skal konkurrere med andre lande, kan det ikke nytte, at vor industri har betydelig dårligere vilkår end de lande, vi konkurrerer med.

Jeg siger tak til ministeren, fordi han er opmærksom på problemet, men gør opmærksom på, at en undersøgelse ikke er nok; der skal en gennemgribende revision til, ikke bare af miljøbestemmelserne, men også af arbejdsmiljøbestemmelserne.

Maisted (FP):

Forstod jeg ministerens første indlæg rigtigt: at fremskridtspartiet var det eneste parti her i folketinget, der tog en fornuftig beslut-

ning, dengang vi sagde, at vi ville ikke være med til, at man kunne forhindre virksomheder i at etablere udvidelser over en 4-årig periode?

Formanden:

Klart spørgsmål.

Miljøministeren (Erik Holst):

Jeg nævnte til svar på fremskridtspartiets stilling, at man, dengang vi havde kommuneplanloven til behandling, ikke mente, at der skulle sættes restriktioner på bebyggelsesgraderne.

Må jeg så sige til hr. Kjelgaard: det er jo meget godt, hvis man tager det i bred almindelighed, et sådant spørgsmål, men det er dobbelt godt, når man benytter sin mulighed for at præcisere tingene. Det har hr. Kjelgaard gjort. Et ganske bestemt firmas behandling af en miljø sag er her blevet trukket frem, og jeg kan vise, at det, der var ønske om inden for mange år i fremtiden, var 4.300 m² udvidelsesmuligheder. Der blev taget en beslutning om 150 pct. bebyggelsesgrad, der giver ca. det dobbelte af disse udvidelsesmuligheder. Det, Københavns kommune havde ønsket, det var det tredobbelte, og det var man tre år om at bede om over for miljøministeriet.

Kjelgaard (KF):

Jeg vil gerne sige, at jeg klandrer ikke ministeren for afgørelsen. Den er i og for sig tilfredsstillende, den tog bare alt for lang tid, hr. minister. Det er behandlingstiden, jeg angriber og fortsat vil angribe, hvis ikke der sker noget på området, for hvis regeringen virkelig vil leve op til sin erhvervsvenlighed og virkelig vil gøre noget for at sætte mere beskæftigelse i gang, er der ingen vej udenom, så må man tage disse love og bestemmelser op til revision. Jeg takker ministeren, fordi han har lovet at sætte en hurtig undersøgelse i gang, og jeg håber, at ministeren når frem til positive resultater ikke bare på miljøområdet, men også på arbejdsmiljøområdet, for dér er også en række hindringer for en fornuftig udvikling inden for beskæftigelsen, og jeg håber, at vi i løbet af ganske kort tid kan få et resultat.

Miljøministeren (Erik Holst):

[Miljøministeren]

Jeg har et meget stærkt ønske om en hurtig og effektiv behandling, men jeg må lige understrege, at miljøministeriet beskæftiger sig ikke med og er ikke ansvarligt for arbejdsmiljøloven. Vi er ansvarlige for den miljølov, som vi med så stort og godt et resultat fik gennemført med de konservatives hjælp.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 657

4) Til miljøministeren af:

Margrete Auken (SF):

»Kan ministeren nærmere redegøre for, hvad det er for midler, medlem af regeringspartiet Svend Taanquist påstår ministeren har sagt han har til rådighed til at gribe ind med, hvis der skulle indtræffe noget akut, f.eks. stormvejr, ved giftdepotet ved Harboør Tange?«

Skriftlig begrundelse

Onsdag den 18. februar bragte Danmarks Radio i Nyhedsmagasinet en diskussion mellem Svend Taanquist og spørgeren. Ved denne lejlighed hævdede og fastholdt Svend Taanquist, at ministeren havde sagt, han havde midler til sin rådighed til at gribe ind, hvis der skete noget akut, hvorfor der ingen grund var til at være bange, heller ikke for storme.

Til beroligelse for befolkningen, ikke mindst de lokale fiskere og øvrige beboere, vil det være særdeles hensigtsmæssigt, om man kunne få en nøjere forklaring, da ingen af dem har fantasi til at forestille sig, hvilke midler der kan bruges mod Vesterhavet i storm.

Margrete Auken (SF):

Ved hofde 42 på Harboør Tange er der et stort hul lige ned i sandet, og i det hul har man for en del år siden lagt en hel masse gift, fortrinsvis fra fabrikken Cheminova. Man ved forbløffende meget om, hvad der er, i forhold til, hvad man ellers ved om giftlossepladser rundt omkring i landet, og det er med god grund, at de lokale beboere og fiskere er meget, meget bange for det, der kan ske deroppe.

Den ekspert, som miljøministeren bygger sin udsættelse af at gøre noget radikalt ved sagen på, er, så vidt jeg er informeret, kystdirektøren. Jeg vil lige fortælle med hensyn til kystdirektørens ekspertise, at for to år siden erklærede han, at der var ca. 150 m fra depotet og ud til havkanten. I dag er der 35 m, og så kan man regne til den ene eller den anden side: enten var det løgn, at der var 150 m, eller også spiser havet altså så stærkt, at det er om at få stadset væk i en fart.

Jeg har endnu ikke fået noget svar på, hvordan de ting hænger sammen.

Det, jeg godt ved man gør i øjeblikket, er, at man forsøger med en sandfodring, og her kan man lige sparke endnu en parentes ind: det sand henter man i øjeblikket i Ramsarområdet, og efter at man en hel måned har vidst, at der skulle hentes sand, går det pludselig stærkt, og så spæner man ind og graver i et fredet område. Det gør man, og det er det, man kan gøre, og det er selvfølgelig da, bortset fra det med Ramsarområdet, bedre end ingenting.

Men så hører vi til vores overraskelse et medlem af regeringspartiet sige i radioen, at ministeren også har erklæret – det har jeg ikke hørt ministeren sige, men jeg har altså hørt en socialdemokrat sige det – at han har midler til sin rådighed til at gribe ind, hvis der sker noget akut, og det akutte, der kan ske i de kommende måneder, er, at der kommer en storm ved Vesterhavet. Ikke blot jeg, men også beboere og fiskere langs Vesterhavet venter spændt på at høre, hvilke midler der er tale om.

Miljøministeren (Erik Holst):

Jeg har ikke selv hørt den nyhedsudsendelse, der har været i radioen om dette spørgsmål den 18. februar, men spørgeren henviser i begrundelsen for sit spørgsmål til, at hr. Taanquist, der er medlem af socialdemokratiet, skulle have oplyst, at der var mulighed for ministeren for at gribe ind i katastrofelignende situationer, og til belysning af det spørgsmål kan jeg oplyse, at ministeriets departement i et brev af 9. januar 1981 anmodede miljøstyrelsen om at fremskynde styrelsens sagkyndige vurdering af forureningsrisikoen ved depotets forbliven ved Harboør Tange. I brevet, hvori miljøministeriet bad styrelsen om at afgive en indstilling

[Miljøministeren]

til mig, stod, at hvis nødvendige sikkerhedsforanstaltninger på grund af overhængende fare for omfattende forurening skulle træffes og det havde en hastende karakter, så kunne udgifterne til disse sikkerhedsforanstaltninger afholdes frit, fordi jeg har en tekstanmærkning, nr. 50 til § 27, i finansloven for 1981, som enhver kan erkyndige sig om. Ifølge tekstanmærkningen er jeg bemyndiget til i tilfælde af katastrofer forårsaget af f.eks. oplagring af gifte og andre sundhedsfarlige stoffer at afholde alle fornødne udgifter ved ydelse af bistand til bekæmpelse af sådanne katastrofer.

Miljøstyrelsen fandt efter en besigtigelse og et møde med sagens parter, herunder kystinspektoratet, ikke, at situationen ved Harboør Tange indebar en sådan katastroferisiko, og derfor kunne man ikke tage disse midler i brug; der var ikke lovhjælp til det i tekstanmærkningen. Der var altså ingen akut situation, og tiden synes siden at have vist, at bedømmelsen var rigtig.

Der er således efter alle de oplysninger, jeg har fået, ingen som helst mulighed for, at en akut situation skulle have været opstået fra den 9. januar og indtil i dag, og hvis situationen af de sagkyndige bliver vurderet anderledes, vil jeg selvfølgelig have mulighed for omgående at tilvejebringe de nødvendige økonomiske midler til at imødegå en overhængende fare. Hvordan en sådan akut fare i givet fald skal imødegås rent teknisk, tør jeg ikke i dag udtale mig om i detaljer, men at det vil ske, kan jeg forsikre fru Margrete Auken om, således som jeg gjorde det over for folketingets miljø- og planlægningsudvalg, måske på et tidspunkt, hvor fru Margrete Auken ikke har været til stede.

Margrete Auken (SF):

Det viser sig altså at være rigtigt, at de midler, ministeren har til sin rådighed, er økonomiske, og det er selvfølgelig et bevægende syn at se ministeren stå i stormvejr ved Vesterhavet og hælde millionerne ud over depotet; det vil være kostbart, men det vil ikke have nogen virkning.

Det, som vi i dette svar fik helt klart at vide igen, er, at man håber, at der ikke kommer en storm. Det er rigtigt, at der ikke har været en storm endnu, der har revet depotet væk, siden vi sidste gang snakkede sammen,

men man har ikke andet end dette håb, og så kan man jo tage til efterretning, at ministeren siger, at skulle der opstå en akut situation, dvs. hvis det trækker op til storm, så vil ministeren stå deroppe med hele styrelsen og kystinspektoratet, og hvad vi ellers har, og så vil de skynde sig at gribe til noget der, hvor det stormer først, fra sydvest og derefter fra nordvest, og så, hvor strømmene river depotet ind over det Ramsarområde, man er godt på vej til at grave ud i øjeblikket, eller måske oven i købet ind i Limfjorden, hvad der kan ske, hvis strømmen trækker det op gennem kanalen ved Thyborøn.

Jeg vil godt spørge ministeren, om det er det svar, vi har lov til at ringe tilbage til de mennesker deroppe, der virkelig har ventet spændt på at høre, hvad det er, man kan gøre. Har man overhovedet ikke andet i virkeligheden end penge, som man ikke vil bruge, og så håbet om, at det ikke bliver så voldsomt blæsevejr, at dette bliver farligt?

Og så én gang til: kan jeg ikke godt få en forklaring på de 150 m for 2 år siden og 35 m nu? Det er ikke første gang, jeg beder om at få den forklaring, og det bliver mere og mere påfaldende, at ministeren ikke giver mig den. For 2 år siden sagde H. B. Sørensen: der er 150 m fra kystlinjen og ind til depotet. Nu er der 35 m. Hvordan er det gået til? Er det inspektøren, der ikke har kendt sine ting, eller ædes der så hurtigt? Kan vi ikke godt få en forklaring?

Miljøministeren (Erik Holst):

Det er ikke noget stort håb, jeg nærer om, at fru Margrete Auken skal kunne forstå forklaringen. Dette spørgsmål har været gennemgået under et samråd i folketingets miljø- og planlægningsudvalg, og her har jeg redegjort for alle detaljer og alle spørgsmål i forbindelse med dette anlæg og disse forhold. Jeg har fortalt, hvad der var vores vurdering, og hvad det er for et undersøgelsesarbejde, der nu pågår siden besigtigelsen. Det vil tage ca. 2 måneder, inden en endelig afgørelse af, hvilke ting der skal gøres ved anlægget, kan træffes. Jeg nærer altså ikke nogen forhåbning om, at fru Margrete Auken kan forstå det, uagtet vi i næsten timevis har diskuteret de spørgsmål under fru Margrete Aukens tilstedeværelse i miljøudvalget.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 634

5) Til *ministeren for skatter og afgifter* af:

Grethe Fenger Møller (KF):

»Kan ministeren garantere, at der ikke i den kommende overenskomstperiode sker stramning af pensionsbeskatningen?«

Skriftlig begrundelse

I et spørgsmål til finansministeren har jeg tidligere bedt ministeren afgive en garanti om ikke at gribe ind i de offentligt ansattes pensionsordninger. Ministeren har afvist at besvare dette spørgsmål. Da pensionsordningerne er et afgørende grundlag for både offentligt ansatte og andre lønmodtagergrupper, må det være rimeligt, at regeringen tilkendegiver, om man har planer om at gribe ind i bestående pensionsordninger. For kort tid siden oplevede vi, hvordan regeringen med tilbagevirkende kraft gennemførte en voldsom forhøjelse af beskatningen på kapitalpensioner fra 25 til 40 pct. Det betød, at hundredtusinder af familier fik deres pensionsvilkår ændret drastisk. Det må derfor være et rimeligt krav, at regeringen i forbindelse med de overenskomstforhandlinger, der nu foregår, klart tilkendegiver, at den ikke agter at ændre pensionsbeskatningen.

Grethe Fenger Møller (KF):

I weekenden har finansministeren udtalt, at der ikke i forbindelse med afslutningen af de nye overenskomster vil ske finanspolitiske stramninger i form af skatter og afgifter. Jeg tror, der må være en særlig mening med, at finansministeren er kommet med denne udtalelse, og jeg er sikker på, at denne udtalelse har beroliget mange.

Men der er jo en meget stor gruppe i vores samfund – og her tænker jeg på offentligt ansatte og funktionærer – som kan rammes hårdt, uden at der er tale om generelle indgreb f.eks. i form af skatter og afgifter. Disse grupper kan rammes af konkrete foranstaltninger, der er iværksat direkte imod dem, og hvor man bevidst kan komme til at gøre et indhug i de lønftaler, de pågældende grupper har.

For de offentligt ansattes og funktionærernes vedkommende gælder det jo, at man i forbindelse med både ændringen af reglerne om beskatning af kapitalpensioner og gennemførelse af anden etape af socialindkomsten har forringet disse gruppers pensionsordninger, og dermed har man indirekte også udhulet deres lønftaler.

Jeg håber, at ministeren for skatter og afgifter kan vedstå, hvad finansministeren har sagt om, at der ikke vil ske nye finanspolitiske stramninger, men jeg håber også, at ministeren samtidig kan sikre, at de offentligt ansatte og funktionærerne ikke i den kommende overenskomstperiode vil blive udsat for yderligere forringelser af deres aftaler. Tidligere har vi oplevet, at man fra regeringens side i forbindelse med overenskomstforhandlinger har givet de offentligt ansatte en tilkendegivelse af, at man ikke vil forringe deres pensionsordninger. En sådan tilkendegivelse har man ikke kunnet få denne gang, men jeg håber nu, at ministeren vil komme med en sådan tilkendegivelse, således at man ikke yderligere udhuler de ordninger, der er for offentligt ansatte.

Ministeren for skatter og afgifter (Mogens Lykketoft):

Regeringen har ikke aktuelle planer om ændrede pensionsbeskatningsregler. Regeringen har ingen målsætning med hensyn til at fjerne en tilskyndelse til privat pensions- og forsikringsopsparing, men regeringen kan ikke give en garanti mod enhver fremtidig justering af skattereglerne på dette område. Det kan f.eks. ikke udelukkes, at overvejelser fremkommer i den betænkning, der til sin tid afgives af Thorkil Kristensen-udvalget om rentebeskatning. Men det er min mening, at når fru Grethe Fenger Møller aktualiserer spørgsmålet nu, tjener det kun til at skabe unødvendig uro og utryghed.

Grethe Fenger Møller (KF):

Ja, jeg er altså af den modsatte opfattelse. Jeg mener, at de offentligt ansatte har krav på at få at vide, hvad de kan få i løn i de næste to år, og hvad de kan få af pensionsrettigheder. Det giver derimod de offentligt ansatte utryghed, hvis der fra regeringens side skabes den mindste tvivl om, at man i den kommende periode gennem ændring af

[Grethe Fenger Møller]

beskatningen vil forringe de offentligt ansattes vilkår.

Det, der jo er afgørende for folk i dag, er, om de kan bevare deres realløn, og jeg tror, at det for mange vil være meget beklageligt og endda utilfredsstillende, om regeringen, når man nu har siddet og forhandlet og måske har håbet på, at regeringen mener det, når den siger, at den ønsker at fremme opsporing og ønsker at medvirke til, at folk selv kan sikre deres alderdom, så ikke også vil sikre, at disse ordninger kan komme til at køre på en fornuftig og en rimelig måde. Det er det, der skaber usikkerhed, ikke, at vi rejser spørgsmålet.

Ministeren for skatter og afgifter (Mogens Lykketoft):

Jeg skal kun tilføje til fru Grethe Fenger Møller, at regeringen kan jo heller ikke i alle detaljer garantere, at lønnen beskattes fuldstændig uændret de næste år, og regeringen kan i øvrigt heller ikke garantere pensionskasser og forsikringselskaber, at renten forbliver på det nuværende høje niveau de næste år.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 640

6) Til *ministeren for skatter og afgifter* af:

Hagen Hagensen (KF):

»Hvornår fremkommer ministeren på grundlag af betænkning nr. 909 med forslag, der kan afhjælpe skovbrugets truede situation, som kan blive forstærket, når 17. alm. vurdering gennemføres?«

Skriftlig begrundelse

Skærpelsen af formueskatten er en voldsom belastning for skovbrugets ejere.

Regeringen har tilkendegivet, at utilsigtede virkninger af formueskatteskærpelsen ville blive imødegået.

I betænkningen om beskatningsreglernes sammenhæng med fredningslovgivning og skovlovgivning har udvalgets flertal indstillet, at der gennemføres særregler for formuebeskatning af skovejendomme, og at skovbrugets generationsskifteproblemer gøres til genstand for overvejelser. Den skærpede formuebeskatning tynger allerede nu. Skovenes

forrentning af ejendomsværdien er i gennemsnit ca. 3 pct., beregnet før skattemæssige afskrivninger og renteomkostninger. Når det kan ventes, at 17. alm. vurdering omtrent vil fordoble skovenes ejendomsværdier, bliver forrentningen derved halveret til et gennemsnit på omkring 1½ pct. Når alene formueskatten udgør 2,2 pct. af værdier over 1 mill. kr., vil mange skove allerede som følge af formueskatten give direkte underskud.

Det kan medføre katastrofale følger for skovene også med henblik på generationsskifte, hvis der ikke omgående tilvejebringes ændrede forhold, der gør det muligt for skovene at overleve uden ødelæggelse.

Ministeren for skatter og afgifter (Mogens Lykketoft):

Spørgsmålet gælder, hvornår ministeren agter at komme med forslag om at afhjælpe skovbrugets truede situation.

Betænkning nr. 909 vedrørende beskatningsreglernes sammenhæng med fredningslovgivning og skovlovgivning er afgivet den 2. december 1980 af et udvalg nedsat af miljøministeren. På baggrund af betænkningen er der mellem regeringen og de øvrige forligspartier forhandlet om visse lempelser af beskatningsreglerne såvel for skovejere som for ejere af fredede bygninger. Lovforslag om sådanne lempelser vil blive fremsat her i tinget i løbet af marts måned.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg skal givetvis sige tak for oplysningen om, at der vil blive fremsat forslag i løbet af marts måned både vedrørende skove og vedrørende fredede bygninger, men jeg må nok bede ministeren om at løfte i hvert fald fligen af et slør over, hvad dette vil komme til at gå ud på. Forholdet er jo det, at den betænkning, der er nævnt, om beskatningsreglernes sammenhæng med fredningslovgivning og skovlovgivning, har vi nu kendt i ca. tre måneder, og der er ikke sket noget endnu. Forholdet er yderligere det, at regeringen lovede i 1980, da man skærpede formueskatten så meget, som man gjorde, at man ville søge at få de utilsigtede virkninger af denne lovgivning væk. Vi er allerede inde i et nyt skatteår, og da må det være naturligt, at man får klaret tingene op. Der er jo i selve betænkningen givet ikke mindre end en halv

[Hagen Hagensen]

snes forskellige løsningsmodeller for så vidt angår skovene, og jeg har måske særlig hæftet mig ved én af dem, nemlig hvor der er tale om overgang til offentlig drift af skove. Jeg vil godt spørge ministeren: er det det, man tænker sig at skulle gøre, fordi man tøver så længe med at komme skovejerne til hjælp? Forholdet er jo det, at man for så vidt angår skovene, ikke mindst i forbindelse med 17. alm. vurdering, vil komme ud for så mange betydelige stigninger i værdi, at den skærpede formueskat sammenlagt med ejendomsbeskatningen simpelt hen vil slå grunden væk under fødderne på dem, der har skov. Derfor må jeg spørge ministeren: hvad er det, man vil komme med? Hvad er det, man inden for formueskattens område vil komme med? Udvalgets flertal har jo peget på én løsningsmodel. Og hvad er det, man agter at gøre ved generationsskiftespørgsmålet? Det er det væsentligt at få afklaret.

Ministeren for skatter og afgifter (Mogens Lykketoft):

Blot den lille bemærkning til hr. Hagen Hagensen, at diskussionen om skovene rejste sig jo efter de ændringer, der skete i formuebeskatningen i december 1979, og der er ligesom sket én ting allerede, som i nogen grad modificerer de problemer, skovbrugserhvervet har, i form af en generel lempelse af formuebeskatningen for indkomstmodtagere med lav skattepligtig indkomst. Men det, som vi vil komme med forslag om i marts måned, er en særlig nedslagsregel for skovenes friværdi ved opgørelsen af den skattepligtige formue for skovejerne. Nærmere kan jeg ikke beskrive det i dette øjeblik.

Hagen Hagensen (KF):

Ministeren gør jo selv opmærksom på, at skaden skete allerede i december 1979, da man skærpede formueskatten også for skovene og de værdier, der er deri. Og nu kan man ikke komme nærmere ind på det end at sige, at man vil komme med en lempelse i beskatningen af skovenes friværdi, dvs. skovenes værdi minus den prioritering, der er i dem. Men det var dog rart at få klaret op så nogenlunde, hvad det er, det går ud på. Forholdet er jo det, at alene formueskatten tager 2,2 pct. af den værdi, der er over 1 mill. kr., og når man så henser til, at skovenes forrent-

ning ifølge betænkningen i gennemsnit kun har været omkring 3 pct. og man forventer, at den efter 17. alm. vurdering ikke bliver mere end ca. 1,5 pct., kan man selv se, hvilket underskud der allerede er. Det er vel ikke hensigten, at man ved at vente så længe med disse ting vil sørge for, at det går henimod, at skovene simpelt hen skal overtages af det offentlige, fordi man ikke har råd til at holde dem?

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 638

7) Til *energiministeren* af:

Burgdorf (KF):

»Med hvilken begrundelse har D.O.N.G. og dermed ministeren overladt transporten af gasrør fra fabrikkerne i Ruhrområdet til Esbjerg til de tyske forbundsbaner (Bundesbahn) i stedet for til danske vognmænd?«

Skriftlig begrundelse

Det har vakt ikke så lidt forargelse og forundring blandt vognmænd i Syd- og Sønderjylland at erfare, at en oplagt transportopgave med deraf følgende indtjening er blevet overladt til en udenlandsk konkurrent, Bundesbahn.

Danske eksportvognmænd ventede her en kærkommen mulighed for returtransport, som ville gavne både vognmænd og samfund.

Energiministeren (Poul Nielson):

Svaret er, at Danskolie & Naturgas A/S har oplyst – for det er en sag, som selskabet selv afgør, naturligvis – at man i perioden fra december 1980 til december 1981 skal have leveret i alt 50.000 t stålør til henholdsvis land- og søledninger fra fabrikker i Tyskland. Disse rør leveres i længder på op til 15 m og vil blive transporteret på jernbane med 12 vogne à 60 t pr. tog, og der bliver tale om 6–8 vogntog pr. måned i denne periode. Af hensyn til produktionen på såvel rørmøllen som coating-yarden i Esbjerg er det afgørende, at rørene kan leveres i store, regelmæssige leverancer. Det er vanskeligt at opnå ved landevejstransport, ligesom også kun specialbyggede lastbiler kan transportere rør i denne mængde. Det er således ikke muligt at

[Energiministeren]

lade rørene fungere som returlast for danske vognmænd. Der ligger altså en grundig teknisk vurdering bag valget af transportmetoden.

Endelig kan jeg oplyse, at DSB og de tyske forbundsbaner i samarbejde har givet tilbud på rørtransporten, og en del af kontrakten kommer således på danske hænder. Der er altså ikke tale om, at D.O.N.G. uden videre har overladt transporten til de tyske forbundsbaner, sådan som hr. Burgdorf antyder i sit spørgsmål.

Burgdorf (KF):

Ja, jeg føler mig ikke i stand til at takke ministeren for svaret, så meget mindre som dette følger de tanker, som jeg egentlig havde om det. Det er jo en kendsgerning, at ministeren – det er dog ministeren, der har ansvaret, han kan ikke overlade det til D.O.N.G. alene – har foretaget disse dispositioner og ladet Bundesbahn, de tyske statsbaner, overtage transporten af de rør, som danske eksportvognmænd havde regnet med at kunne få som returgods. Men de er blevet forbigået, de er end ikke blevet spurgt om, hvor meget de skulle have for det, eller om de kunne klare disse transporter. Man har bare ensidigt afgjort det.

Jeg synes også nok, det lyder lidt mærkeligt, når ministeren siger, at Bundesbahn og DSB er gået sammen om det. Hvor meget skal DSB køre af det? Hvis man endelig vil undgå vognmandskørsel i det private erhverv, kunne man da i hvert fald have overladt det til DSB. Det har man heller ikke gjort. Jeg synes, det er dårligt købmandskab. Vi køber rørene i Tyskland, og så overlader man til tyskerne at transportere det og levere det her, hvor vi udmærket selv kunne klare transporten.

Energiministeren (Poul Nielson):

Jeg vil godt advare imod, at vi kommer til at gå i alt for små sko, hver eneste gang vi skal diskutere D.O.N.G., hr. Burgdorf.

Burgdorf (KF):

Ja, det var måske et råd til ministeren selv, for mine sko er i hvert fald store nok. Men jeg synes, at dette minder meget om det, tyskerne har brugt om danskerne i mange år:

»die dummen Dänen«. Jeg må sige, at en gang imellem må man give dem ret.

Formanden:

Ja, det er det, man kalder drøftelse på højt plan fra alle sider.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 660

8) Til forsvarsministeren af:

Steen Folke (VS):

»Eksisterer der NATO-planer eller US-amerikanske planer for kemisk og biologisk krigsførelse i Europa?«

Skriftlig begrundelse

I lighed med forskellige andre har spørgeren anonymt med posten fået tilsendt en bog indeholdende fotokopier af en række dokumenter, der ser ud til at stamme fra USAs militære hovedkvarter i Vesteuropa. Disse dokumenter er omtalt i en stor artikel i Weekendavisen den 20. februar. Dokumenterne stammer formentlig fra 1960'erne, og Weekendavisen mener at vide, at de er ægte. Nogle af dokumenterne – vedrørende atombombemål – har været omtalt i tidsskriftet Forsvar og dagbladet Information den 5. november 1980.

Blandt de dokumenter, der er stemplet »TOP SECRET«, er nogle, der indeholder planer for kemisk og biologisk krigsførelse i Europa. Det drejer sig om: Annex K to COMSOTFE OPLAN NR. 10-1, Employment of Chemical and Biological Munitions, udsendt uden dato fra Headquarters, Support Operations Task Force Europe.

Det er påkrævet at få oplyst, om forsvarsministeren har kendskab til disse dokumenter og planer, om de deri indeholdte retningslinier for kemisk og biologisk krigsførelse stadig er gældende, og om der i benægtende fald eksisterer andre NATO- eller US-amerikanske planer for kemisk og biologisk krigsførelse i Europa.

Forsvarsministeren (Søgaard):

Jeg kan oplyse, at der i NATOs forsvarsplanlægning lægges megen vægt på, at landenes styrker er i stand til at bevare deres

[Forsvarsministeren]

kampevne også i tilfælde af, at de angribes med kemiske kampmidler. Årsagen hertil er, at det vides, at Warszawapagtens styrker i udstrakt grad er udrustet med sådanne våben. Derfor er det ønskeligt, at der opnås en passende form for det, jeg kalder beskyttelsesforanstaltninger.

Vi ved også, at det amerikanske forsvar råder over begrænsede kemiske kampmidler, og derved kan NATO som sådan selvfølgelig siges at have en vis mulighed på dette område. Men en beslutning om anvendelse af disse våben kan kun træffes efter forudgående konsultation i NATO-rådet.

Hvad angår den eventuelle eksistens af amerikanske planer for brug af sådanne våben, skal jeg bemærke, at jeg er uden kendskab hertil, og lad mig også i den forbindelse understrege, at den danske holdning til kemiske våben er helt klar, idet vi ligesom vores allierede ønsker et effektivt internationalt forbud mod udvikling, produktion og oplagring af kemiske våben, på tilsvarende måde som der findes en konvention om forbud mod biologiske våben, som er undertegnet af USA og Sovjetunionen. Hvad stationering af kemiske våben angår, forholder vi os jo hertil i Danmark på samme måde som til stationering af atomvåben.

Om den pjece, som hr. Steen Folke henviser til, skal jeg bemærke, at det desværre først i går lykkedes mig at få fat i den, idet den – måske lidt påfaldende – ikke er tilsendt hverken mig eller nogen anden myndighed i forsvaret. Derimod er den sendt, forstår jeg, til hr. Steen Folke og andre, herunder også pressefolk, og det er denne vej rundt, at det er lykkedes mig at få fat i den. Men den er altså sendt anonymt, har jeg forstået. Man kan selvfølgelig have sin opfattelse af, hvad en sådan pjece skal bruges til på et tidspunkt, hvor man ved, der forestår forsvarsforhandlinger osv. Det siger sig selv, at jeg har ingen mulighed for at bedømme ægtheden af dens indhold, men det vides dog, at amerikanske dokumenter – og jeg understreger: amerikanske og ikke NATO-dokumenter – af den art, som her er beskrevet, gennem spionage i perioden 1962–64 er kommet i KGBs besiddelse, og at de også flere gange i de forløbne år har været omtalt i pressen, idet de har været både brugt og misbrugt som grundlag for misvisende informationer. Man kan vistnok roligt sige, at det er en lidt

gammel hest, som nu igen skal trækkes frem af stalden.

Dokumenterne synes at dreje sig om udkast eller arbejdsplaner, som ikke kan formodes at være godkendt af amerikanske militære eller politiske myndigheder. Ingen af disse dokumenter, hvad enten de måtte være ægte eller ej, kan derfor betegnes som planer, og de vil under alle omstændigheder være forældede og ikke have relation til den strategi, som er gældende for NATO i dag.

Steen Folke (VS):

Jeg vil gerne sige tak for ministerens svar. Jeg mener egentlig, det var et interessant svar, fordi ministeren reelt bekræfter, at der eksisterer sådanne amerikanske dokumenter. Så kan man diskutere deres status og filosofi over det, men jeg synes, det er vigtigt, også i forhold til alle dem, der i første omgang har været tilbøjelige til at sige: det er nok bare noget, KGB har fabrikeret. Der er noget, der tyder på, at det er reelt eksisterende, altså ægte, amerikanske dokumenter, og jeg mener, der i ministerens svar lå en bekræftelse af det, selv om der blev sagt, at det var udkast og arbejdsplaner. Det kan vi måske nok komme til at bore lidt mere i.

Men jeg synes, det er overordentlig interessant, at der eksisterer sådanne dokumenter, som indeholder detaljerede planer for kemisk og biologisk krigsførelse i Europa. Jeg synes, man har krav på at få at vide herhjemme, at sådanne planer eksisterer eller har eksisteret.

Jeg vil gerne spørge ministeren: er ministeren bekendt med, at amerikanerne har kemiske våben placeret i Europa? Ministeren bagatelliserede lidt de amerikanske muligheder på dette område, men er ministeren bekendt med, at der findes kemiske krigsvåben hos amerikanske tropper i Vesttyskland? Det er altså ikke – hvad skal vi sige? – helt teoretisk, at sådan noget overhovedet kan komme på tale, helt uanset, at det jo altså er imod Genèveaftalen af 1925 og sådan noget, men jeg er godt klar over, at den slags ikke binder så langt.

Jeg vil gerne spørge, om ikke ministeren måske vil studere disse dokumenter lidt nærmere med henblik på deres status. Det er muligt, at disse dokumenter ikke er gældende mere, at det er forældede, historiske dokumenter. Det kan jeg ikke udtale mig om.

[Steen Folke]

Men så kunne man måske tænke sig, at der eksisterede nye planer, og det synes jeg nok vi har et vist krav på at få kendskab til.

Forsvarsministeren (Søgaard):

Jeg vil gerne sige til hr. Steen Folke, at forudsætningen for, at jeg kan vide, om det er rigtige eller ikke er rigtige dokumenter, simpelt hen er, at man havde de tilsvarende amerikanske dokumenter, som tilsyneladende er aftegnet i denne bog. Når jeg siger tilsyneladende, er det, fordi nogle af dem tidligere er tilbagevist. Om andre vil man sige: ja vel, det er papirer, der indgår i en arbejdsgang på et eller andet lavere niveau, og det er den kombination, som sikkert kan misbruges og bruges i én uendelighed.

Jeg vil også godt sige med hensyn til spørgsmålet om kemiske våben i Europa: jeg har intet kendskab til, om der findes amerikanske typer af den slags, som her er nævnt af hr. Steen Folke.

Steen Folke (VS):

Ja men så vil jeg da bede ministeren om at prøve at erhverve sig et kendskab hertil. Jeg synes, det er ret vigtigt at have viden om den slags ting. Det er dog ikke ganske irrelevant, om der findes sådanne våben, som kan tænkes taget i brug af amerikanerne, eller ej. Jeg må sige, at jeg er forbløffet, hvis ministeren ikke har noget kendskab til det, men jeg er sikker på, at han kan skaffe sig kendskab til det, og det vil jeg da så opfordre ministeren til at gøre.

Det er klart, at med udgangspunkt i ministerens svar her i dag agter jeg at trævle lidt videre i denne sag, fordi den ikke er en, som man lige kan feje til side med, at det hele bare er opspind og forfalsket. Det fremgår tydeligt også af ministerens svar, at der er tale om forskellige dokumenter, som faktisk er udarbejdet af amerikanske myndigheder, og så kan man diskutere, hvad det er for et niveau. Nogle af dem er i hvert fald underskrevet på et ganske højt niveau, nemlig af den øverstkommanderende for de amerikanske styrker i Europa. Nu vel, det er ikke den amerikanske præsident, men det er i hvert fald af mere end historisk interesse, at man på et så højt niveau i det amerikanske militær på et tidspunkt har arbejdet med planer af denne karakter, omhandlende kemisk og

biologisk krigsførelse og andre ting, som jeg vil tage op på et senere tidspunkt, bl.a. hvordan man forholder sig til forskellige landes lokale myndigheder, der ikke passer de amerikanske militære styrker, hvordan man forholder sig til indre uroligheder o.lign. Jeg synes, det er en række interessante problemer, der viser sig i disse ting, og jeg vil opfordre ministeren til at sætte sig grundigt ind i papirerne, for jeg agter i hvert fald at komme tilbage til sagen.

Forsvarsministeren (Søgaard):

Jeg synes, hr. Steen Folke skal have lov til at komme tilbage til sagen, i særdeleshed når hr. Steen Folke nævner spørgsmålet om, hvordan amerikanerne agter at forholde sig til lokale myndigheder, for det ved hr. Steen Folke sikkert udmærket, og jeg kan forstå også af en tidligere udsendelse fra »Kanalene«, at han selv var lidt skeptisk over for den særlige situation, og det synes jeg må være korrekt. I øvrigt synes jeg, at hr. Steen Folke, når han ser, hvordan pressen, som normalt er meget kritisk over for forsvarsanliggender, forholder sig til det særlige hæfte, skal tage det med et gran mistillid.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 615

9) Til *undervisningsministeren* af:

Gerda Møller (KF):

»Vil ministeren ændre sammensætningen af de faglige organer under universitetsstyrelsesloven, så et universitets tekniske personale, f.eks. rengøringsassistenter og kontorassistenter, ikke får indflydelse på antagelse af doktorafhandlinger samt udnævnelse af professorer og lektorer?«

Skriftlig begrundelse

I forbindelse med den løbende forskningsdebat har professor, dr. phil. Tage Kaarsted i Jyllands-Posten 15. februar om fakultetsrådene udtalt, at »det er klart, at et organ af denne karakter ikke kan udføre en rolle som forskningstilsynsførende«.

Det er naturligt, at de studerende og det teknisk-administrative personale skal have betydelig indflydelse på egne forhold, men lige så unaturligt forekommer det, at de skal

[Gerda Møller]

være medansvarlige for antagelsen af doktor-disputatser og udnævnelser af det faste undervisningspersonale. Det savner de, med al respekt for deres øvrige kvalifikationer, de nødvendige videnskabelige forudsætninger for.

Det må være et princip, at ansvaret for disse funktioner ligger hos personer, hvis uddannelse er højere eller mindst på niveau med de personers, hvis ansættelse de skal have ansvaret for.

Gerda Møller (KF):

At universitetsstyrelsesloven ikke fungerer tilfredsstillende, i hvert fald ikke på mange afgørende områder, ved vi fra flere forhandlinger her i salen og fra universitetsfolks side, senest udtalelserne fra professor Tage Kaarsted i Jyllands-Posten den 15. februar 1981.

Når ministeren trods mange opfordringer stadig væk afviser at fremsætte forslag om ændring af styrelsesloven, er det nødvendigt for os andre at blive ved med at presse på. I dette tilfælde gør jeg det for at få ministeren til at erkende, at der er problemer, især når det gælder den forskningsmæssige standard. Disse problemer vil efter min og mange andres mening kunne afhjælpes ved, at de faglige udvalg får en sådan sammensætning, at de, der sidder i dem, og som skal tage stilling til ansættelser, skal vurdere forskningsopgaver, skal træffe beslutning om forskningsvilkår osv., også skal have de nødvendige kvalifikationer, og det er ikke altid tilfældet i dag.

Derfor har jeg spurgt ministeren, om hun vil ændre styrelsesloven, så specielt fakultetsrådene får en sådan sammensætning, at afgørelserne kun kan træffes af personer, der er mindst på samme faglige niveau, når det gælder ansættelser, og har den nødvendige faglige kompetence, når det gælder ansvaret for forskningen.

Jeg vil gerne indskyde den bemærkning, at vi selvfølgelig ikke vil tage indflydelse fra hverken de studerende eller det teknisk-administrative personale. De studerende skal stadig væk have en betydelig indflydelse på deres egne forhold, og for så vidt angår det teknisk-administrative personale kunne man jo se på de forslag, der har været fremme om at etablere et samarbejdsudvalg, igennem hvilket de kan få deres indflydelse.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Af fru Gerda Møllers spørgsmål kunne man næsten få det indtryk, at det er de tekniske og administrative medarbejdere ved de højere uddannelsesinstitutioner, der har den helt afgørende indflydelse på antagelsen af doktorafhandlinger og udnævnelse af professorer og lektorer, men det er jo ikke i overensstemmelse med de faktiske forhold. De kollegiale organer, som i dag træffer beslutning om ansættelse af heltidsbeskæftigede lærere og videnskabelige medarbejdere, og som tildeler doktorgrader, træffer deres beslutninger på grundlag af indstillinger fra fagkyndige bedømmelsesudvalg, og disse indstillinger tillægges en helt særlig vægt, idet afstemningsreglerne sikrer, at de er vanskelige at tilsidesætte. Uden at gå i detaljer med hensyn til afstemningsreglerne vil jeg lige nævne, at der ikke kan træffes beslutning om ansættelse af en ansøger til en stilling, hvis vedkommende ikke er bedømt kvalificeret af et flertal af det fagkyndige bedømmelsesudvalg.

Hvad angår sammensætningen af udvalgene, gælder det, at der til bedømmelse af ansøgere til professorater kun kan indtræde professorer eller personer, der må anses for at besidde faglig indsigt på et tilsvarende niveau.

Angående spørgsmålet om en eventuel revision af styrelsesloven skal jeg henvise til, hvad jeg har sagt flere gange her i salen, og i øvrigt ikke mindst til det samråd, der i sidste uge, så vidt jeg husker, fandt sted i uddannelsesudvalget.

Gerda Møller (KF):

Der er ikke så meget at takke for i ministerens svar, men det havde jeg nu heller ikke ventet, heller ikke efter samrådet i sidste uge, men jeg havde stillet mit spørgsmål før det.

Ministeren siger, man næsten fik indtryk af, at jeg mente, det er de studerende og det teknisk-administrative personale, der har den helt afgørende indflydelse i udvalgene, og pegede på, at der er et bedømmelsesudvalg. Dertil vil jeg sige, at sammensætningen af bedømmelsesudvalget jo også er et fakultetsområde, og vi har nys set i avisen, hvorledes man – og det har vi set i mange tilfælde – kan udskifte medlemmer i bedømmelsesud-

[Gerda Møller]

valget, når det ikke lige passer til den ansættelse, det pågældende område har ønsket at få.

Jeg har som sagt ikke noget at takke for. Jeg håber, at det planlagte forslag til folketingsbeslutning om, at ministeren skal gå i gang med en høring, så vi kan få en ny styrelseslov tidligere, end ministeren ønsker, vil få tilstrækkelig stor tilslutning her i folketinget. Det er der noget der tyder på, og så kan vi jo komme videre ad den vej.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Når fru Gerda Møller nu nævner det forslag, der vil blive fremsat om høring vedrørende styrelsesloven, og om hvis fremsættelse jeg også har hørt rygter, kan jeg ikke undlade at udtrykke min absolutte og store forundring over forslaget, al den stund jeg forrige onsdag uden modsigelse fik tilslutning i uddannelsesudvalget til det forslag, jeg fremlagde om at opfordre uddannelsesinstitutionerne til at lave rådgivende forskningsudvalg og dermed også at udskyde i hvert fald et halvt til trekvart år begyndelsen af en høringsprocedure. Det er jo forunderligt, at uddannelsesudvalget siger dette i den ene uge og siger det stik modsatte den næste uge gennem fremsættelse af nogle forslag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 659

10) Til *undervisningsministeren* af:

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

»Agter ministeren at skære ned på uddannelsen af børnehave- og fritidspædagoger, og er denne nedskæring i bekræftende fald et led i forliget mellem socialdemokratiet, centrum-demokraterne, det radikale venstre og kristeligt folkeparti om de nedskæringer, der skal foretages inden for uddannelsessektoren?«

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

De besparelser, der er planlagt på børnehave- og fritidspædagogseminarierne, og som i øvrigt er af størrelsesordenen knap 3 mill. kr. ud af et budget på 142 mill. kr., er ikke et led i de besparelser, som regeringen har aftalt med forligspartierne i spareplanen på de 150 mill. kr. Besparelserne på dette område

skyldes dels den generelle begrænsning på 1,3 pct. af de rammebelagte udgifter, som blev aftalt allerede i december 1979, og som var indarbejdet i det oprindelige finanslovsforslag for 1981, dels det særlige forhold, at børnehave- og fritidspædagogseminariernes lønudgifter i 1979 og 1980 har oversteget bevillingsrammen med 1,5 pct.

Det vil føre for vidt her nærmere at redegøre for årsagerne til denne mindre overskridelse, men jeg vil fremhæve, at det fra seminariernes side er erkendt, at der i de seneste fire-fem år er sket en udvikling henimod et større løntimeforbrug inden for uddannelsesbekendtgørelsens rammer. Det er denne standardglidning, vi nødvendigvis må dæmme op for, når bevillingerne ikke længere slår til, og der vil derfor blive gennemført nogle mindre ændringer af uddannelsesbekendtgørelsen, som skulle sikre, at løntimeforbruget i 1981-82 og i de kommende år føres tilbage til det niveau, som var forudsat, dengang man foretog budgetteringen.

Jeg vil gerne kraftigt understrege, at der her ikke er tale om nedskæringer i den forstand, som vi f.eks. har været nødt til at gennemføre på lærerseminarieområdet, nemlig i form af en begrænsning af den samlede uddannelseskapacitet. Der er tværtimod på dette område tale om en udvidelse af kapaciteten såvel i 1980 som i 1981, og der er selvfølgelig i budgetteringen også taget højde for denne udvidelse.

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Nu siger undervisningsministeren, at det her drejer sig om, at man er gået ud over de tildelte budgetter. Men er det ikke rigtigt, at den besparelse, der er fremlagt, er beregnet ud fra det faktiske antal deltimer f.eks. dér, hvor deltimeantallet har været mindre end det, man har forudsat fra ministeriets side?

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 618

11) Til *socialministeren* af:

Agnete Laustsen (KF):

»Ministeren bedes oplyse, hvor mange førtidspensionister med fast ejendom der rammes af regeringens socialindkomstlovgiv-

[Agnete Laustsen]

ning, samt hvad ministeren vil gøre for at afhjælpe deres situation.»

Skriftlig begrundelse

Af et eksempel omtalt i Aktuelt den 17. februar fremgår det, hvor hårdt regeringens socialindkomst rammer mange familier. Ifølge artiklen har socialindkomsten bragt et ældre ægtepar til sultegrænsen. Ægteparrets pensioner er reduceret med ca. 3.500 kr., og parret skal leve for en månedlig pension på 538 kr. plus 300–400 kr. i forpagtningsafgift fra deres ejendom. Ægteparret – en 64-årig invalidepensionist og hans hustru – fik 1. december udbetalt 3.984 kr. Pr. 1. januar får parret udbetalt 538 kr. Manden har hidtil fået laveste invalidepension med hustrutillæg. Men socialindkomstens indførelse har bevirket, at ægteparret har mistet hustrutillægget og grundbeløbet. Familien lever i dag af salg af nogle obligationer, som stammer fra et lån, ægteparret tidligere har optaget i deres ejendom. I artiklen peger socialinspektør Bjørn Christensen, Dianalund kommune, på, at tilfældet langt fra er enestående.

Eksemplet viser klart, hvad vi fra konservativ side under hele behandlingen af socialindkomsten har påvist, at lovgivningen har helt urimelige konsekvenser især for familier i lav- og mellemindkomstgruppen.

Formanden:

Spørgsmålet er stillet til socialministeren af fru Agnete Laustsen. Ja men socialministeren er her jo ikke – nå, socialministeren kommer dér. Jeg vil bede socialministeren om at tage mere hensyn til salen og forsøge at passe sit arbejde her. Det er desværre ikke første gang, men anden eller tredje gang.

Agnete Laustsen (KF):

Det er egentlig lidt deprimerende, at det gang på gang er nødvendigt at rette spørgsmål til socialministeren for at få belyst, hvorledes socialindkomsten og de følgelove, som samtidig blev vedtaget, egentlig virker eller jeg burde måske snarere sige: ikke virker i praksis. Det viser sig jo nemlig på mange områder, at lovens konsekvenser slet ikke er den retfærdighed, som ministeren tilsigtede, men tværtimod betyder alvorlige økonomiske indgreb for især lav- og mellemindkomsterne.

Bladet Aktuelt omtalte for nylig et tilfælde, som tydeligt illustrerer, hvor hårdt regeringens socialindkomst rammer. I dette tilfælde drejede det sig om et førtidspensionistægtepar, hvis pension på grund af socialindkomstens beregningsregler blev reduceret med ca. 3.500 kr. Det har medført, at de må leve for en månedlig pension på ca. 540 kr. plus 300–400 kr. i forpagtningsafgift for deres ejendom, hvortil kommer nogle renter af obligationer i forbindelse med et lån, som de tidligere har fået optaget i ejendommen.

Det, der gør sagen endnu mere beklagelig, er imidlertid, at kommunens socialinspektør påpeger, at et sådant tilfælde langfra er enestående, og det er på denne baggrund, jeg beder ministeren om at oplyse, hvor mange førtidspensionister der ejer fast ejendom, man rammer med socialindkomsten, og ikke mindst hvad socialministeren vil gøre for at afbøde sådanne utilsigtede virkninger – for jeg går da ud fra, at det er utilsigtede virkninger!

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Jeg må indledningsvis slå fast, at jeg ikke kan være enig med fru Agnete Laustsen, når hun i den skriftlige begrundelse for spørgsmålet anfører, at socialindkomstlovgivningen har helt urimelige konsekvenser især for familier i lav- og mellemindkomstgruppen.

Det stillede spørgsmål angår alene de pensionister, der kun får beregnet ejerboligfradrag for den del af ejendommen, der anvendes til beboelse. For den del af ejendommen, der anvendes erhvervs mæssigt, beregnes der ikke ejerboligfradrag, hvilket jeg principielt finder helt rimeligt.

Der har imidlertid været tilfælde, hvor pensionister, der er under 67 år og derfor får grundbeløbet indtægtsreguleret, har haft en betydelig indtægtsnedgang. I de tilfælde, hvor pensionisten ikke har mulighed for at optage lån, vil jeg i første omgang overveje at henvise kommunerne til at løse spørgsmålet ved anvendelse af bestemmelserne om personlige tillæg i pensionslovene, subsidiært bestemmelserne om vedvarende hjælp i bistandsloven. På lang sigt vil jeg overveje at løse spørgsmålet ved en ændring af pensionslovene.

Om antallet af pensionister under 67 år, der berøres, kan jeg oplyse, at der ikke fin-

[Socialministeren]

des direkte statistiske oplysninger, som kan besvare spørgsmålet. Men det kan med en vis usikkerhed skønnes, at ca. 2.000-3.000 pensionister bliver berørt.

Agnete Laustsen (KF):

Jeg kan kun sige, at ministerens oplysninger her bekræfter, hvad vi formodede, nemlig at det ikke kun er et enkeltstående tilfælde: 2.000-3.000 pensionister er dog ikke noget ganske lille antal. I øvrigt synes jeg, det er lidt let for ministeren at komme om ved spørgsmålet ved at sige, at ministeren overvejer at henvise til, at så kan kommunerne jo yde hjælp. Ideen med denne lovgivning burde dog ikke være, at man bare kaster problemerne i hovedet på kommunerne og beder dem løse det med en bemærkning om, at vi åbenbart har foretaget os noget, som ikke rigtig harmonerer.

Ministeren sagde også, at hun ikke var enig med mig i, at det ville komme til at betyde et fald i mellem- og lavindkomstgruppernes indtægter. I den forbindelse kan jeg måske lige gøre ministeren opmærksom på, at en så fremtrædende person som Strunge forleden dag oplyste, at socialindkomstens anden fase for tjenestemænd og funktionærer, der ligger i indkomstområdet imellem 80.000 kr. og 110.000 kr., formentlig ville komme til at betyde en reallønsnedgang på 6 pct. Derfor er jeg ikke enig med ministeren i, at dette ikke rammer lav- og mellemindkomsterne.

Søren Hansen (S):

Jeg vil gerne takke for ministerens svar. Der har jo, som det fremgik af ministerens svar, været eksempler på pensionister under 67 år, der er blevet ramt på en sådan måde, at der har været tale om betydelig indtægtsnedgang.

Jeg har, som det fremgik af det avisnotat, fru Agnete Laustsen henviste til, allerede før spørgsmålet blev rejst her som onsdagsspørgsmål, rejst spørgsmålet over for socialministeren. Det tilfælde, jeg pegede på ved den lejlighed, drejede sig om et ægtepar i Dianalund, der har haft en ganske betydelig indtægtsnedgang. Jeg har forstået ministeren sådan, at en ændring af pensionslovene vil kunne løse problemet for den gruppe, der her er tale om. Jeg har endvidere forstået

ministeren sådan, at man i tiden, indtil det vil være muligt at gennemføre en sådan ændring, vil rette henvendelse til kommunerne.

Jeg vil i den forbindelse gerne spørge ministeren, om det er hendes vurdering, at en sådan henvendelse vil være tilstrækkelig og så virkningsfuld, at eksemplet fra Dianalund og de andre eksempler, der kan sidestilles hermed, kan siges at være løst på en sådan måde, at man også på kort sigt fjerner de uheldige virkninger, der jo her er tale om.

Da dette er en sag af ganske stor betydning for mange mennesker, vil det endvidere være af interesse at få at vide, hvornår ministeren mener disse ændringer vil kunne slå igennem i praksis over for de mennesker, det drejer sig om. Selv måneders afventen af en endelig afgørelse her vil jo kunne få ganske kraftige virkninger for de mennesker, der er tale om.

Nymann (FP):

Vil socialministeren give mig ret i, at hele socialindkomstproblemet hovedsagelig rammer de mennesker, der har været flittige og sparsommelige, som har lagt op til deres alderdom, og som i tiltro til velerhvervede rettigheder troede, at det, man fik fra det offentlige, var noget, man fik, uanset om man havde opsparet et eller andet? Nu tager man pludselig det væk, og så står folk faktisk og er helt fortabt. Derfor mener jeg, at man med socialindkomsten direkte opfordrer folk til at være økonomisk skødeløse. På længere sigt kan jeg ikke se andet end at der vil blive en forfærdelig uorden i hele landets økonomi, for alle skal jo bruge deres penge, ellers tager socialministeren de sidste smuler, de kan få. Jeg synes, det er galt.

Formanden:

Det er et helt klart misbrug af spørgetiden, at man indleder en almindelig debat om et emne, fordi et medlem helt korrekt i henhold til forretningsordenen til ministeren har stillet et spørgsmål, som er præciseret, og jeg håber ikke, socialministeren svarer hr. Nymann.

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Fru Agnete Laustsen mente, at jeg med mit svar bare kastede noget i hovedet på kommunerne og derved prøvede at fjerne et

[Socialministeren]

problem. Det er selvfølgelig ikke tilfældet. Som fru Agnete Laustsen så udmærket ved, er det kommunerne, der administrerer vores sociale lovgivning, og beslutningerne er i vidt omfang lagt ud til kommunerne.

Derfor er det, jeg har peget på i mit svar til fru Agnete Laustsen, da også en præcisering over for kommunerne af nogle muligheder, som de allerede har, plus en overvejelse af en ændring i en lovgivning, men den bliver som bekendt forelagt folketinget, hvorved der bliver mulighed for at tage stilling til den.

I øvrigt går jeg ud fra, det var en misforståelse, at fru Agnete Laustsen mente, det nu drejede sig om gennemførelsen af anden fase af socialindkomsten. Jeg har opfattet spørgsmålet sådan, at det drejede sig om nogle virkninger af første fase, som trådte i kraft pr. 1. januar 1981.

Endvidere kan jeg bekræfte over for hr. Søren Hansen, at spørgsmålet fra Dianalund er blevet rejst, og at jeg også over for hr. Søren Hansen har givet udtryk for, at jeg ville foretage de ændringer og den præcisering i forhold til kommunerne, som jeg har oplyst om her i dag. Det er klart, at den ændring af pensionslovene, der skal finde sted, er noget, der tager sin tid. Derfor er det første, der kan gøres, henvendelsen til kommunerne, sådan at det bliver muligt for kommunerne at fjerne de uheldige virkninger. Men som jeg også sagde til fru Agnete Laustsen, er det et valg, man har i den enkelte kommune, og det vil strengt taget sige, at kommunerne ikke behøver at vente på den præcisering, der kommer, før de kan handle i overensstemmelse med de ting, jeg her har givet udtryk for.

Sluttelig skal jeg blot sige, at socialindkomsten i det hele taget selvfølgelig ikke rammer de flittige og sparsommelige, men rammer de mennesker inden for det sociale område, der har de højeste indtægter.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 617

12) Til *arbejdsministeren* af:

Dyremose (KF):

»Vil ministeren tage initiativ til en ændring af lov nr. 7 af 9. januar 1980 om Løn-

modtagernes Dyrtidsfond, således at det i loven bliver præciseret, at den selvstændige institutionsbestyrelse skal fordele forvaltningen af sine midler på en række pengeinstitutter baseret på disses løbende tilbud?«

Skriftlig begrundelse

Lønmodtagernes Dyrtidsfond har fået til opgave at forvalte de milliardbeløb, der er indsamlet gennem indefrysning af samtlige lønmodtageres dyrtidsportioner. Det er fondens opgave at forvalte midlerne bedst muligt til gavn for samtlige lønmodtagere.

Det er på denne baggrund aldeles urimeligt, at LD giver monopol på forvaltning af milliardværdierne til Arbejdernes Landsbank og Låne- og Sparekassen for Offentligt Ansatte.

Ud over at man derved giver fortrinsret til en del af den samlede arbejderbevægelse, betyder dette, at pengeinstitutternes konkurrence om at give LD det bedst mulige tilbud forsvinder. Man tilsidesætter altså det system, som ATP-fonden gennem mange år har arbejdet efter. Beslutningen kan kun være til skade for lønmodtagerne, og folketinget bør derfor gennemføre den nødvendige lovgivning.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Lønmodtagernes Dyrtidsfond har over for mig oplyst, at fonden som almindeligt princip for tilrettelæggelsen af sin administration har valgt i videst muligt omfang at skaffe sig ekspertise udefra. Dette gælder såvel i spørgsmål om køb af ekspertise hos ATP som i spørgsmål om juridisk ekspertise, og det gælder også i spørgsmålet om bankmæssig ekspertise. Herved har fonden undgået at skulle opbygge den omfattende administration, som ville være nødvendig, hvis den selv løbende skulle vurdere og behandle tilbud fra samtlige pengeinstitutter m.v.

Den ekspertise, som fondens to bankforbindelser stiller til rådighed vedrørende køb af obligationer, børsnoterede aktier og pantebreve, er uden omkostninger for fonden, og andre pengeinstitutter har i øvrigt fortsat mulighed for i fri konkurrence at afgive de bedst mulige tilbud til Dyrtidsfonden.

Rent bortset fra at Dyrtidsfonden i hvert fald i begyndelsen af sit virke ikke havde anden mulighed end at skaffe sig ekspertise

[Arbejdsministeren]

hertil udefra, finder jeg, det er fornuftigt af fonden ikke at opbygge sin egen fondsadministration, så længe administrationen i øvrigt sker på konkurrencedygtige vilkår til gavn for de lønmodtagere, hvis midler det alene er fondens opgave at forvalte bedst muligt.

Jeg kan til hr. Dyremoses orientering tilføje, at jeg er bekendt med, at en anden og i øvrigt meget sammenlignelig investor, som i øvrigt investerer betydelig større beløb, nemlig pensionskassernes administration, ud fra de samme hensyn har valgt på samme måde at overlade fondsplaceringen til ét pengeinstitut, i dette tilfælde SDS. Jeg mener derfor ikke, der er grund til på dette grundlag at søge denne lovgivning ændret.

Dyremose (KF):

Ministerens svar var meget kort og forsøgte at vige uden om det væsentlige, nemlig sammenligningen mellem ATP-fonden og Lønmodtagernes Dyrtdsfond. Det er sådan, at formålsparagrafferne vedrørende pengenes placering i de to love er ens, og derfor burde det folketing, der vedtog lovgivningen om Lønmodtagernes Dyrtdsfond, også kunne forvente, at Lønmodtagernes Dyrtdsfond ville forvalte midlerne på samme måde som ATP-fonden, men ministeren svarede overhovedet ikke på det spørgsmål, der lød, om det var rimeligt, at fondens bestyrelse har truffet en anden beslutning og givet et monopol til de to nævnte institutioner og specielt til Arbejdernes Landsbank.

Jeg vil gerne supplerende spørge ministeren, om han havde ventet denne udvikling, og, hvis han havde, hvorfor han så ikke under lovforbereidelsen orienterede sine forligspartnere de radikale om dette, således at de radikale var klar over konsekvenserne af den lovgivning, de var med til at stemme for. Hvis svaret er, at ministeren ikke havde ventet denne udvikling, hvordan ligger det så med ministerens tilsynspligt i den gældende lov og med ministerens parlamentariske ansvar for det, han som ansvarlig minister i lovforbereidelsen oplyste folketinget om?

Jeg synes, ministeren helt veg uden om disse meget centrale spørgsmål, som er hovedessensen af mit spørgsmål og ikke et eller andet om, hvad andre private fonde rundt omkring i verden har fundet på at gøre for de midler, som de frivilligt har fået ind

fra medlemmerne. Forskellen er jo, hr. minister, at Lønmodtagernes Dyrtdsfond er en overførsel af midler, som staten har betalt til samtlige lønmodtagere, oven i købet baseret på et aftalebrud med det konservative folkeparti, til en fond, som har en bestyrelse, der er domineret af LO og LO-toppen, og som vælger at favorisere sin egen bankforbindelse, Arbejdernes Landsbank, selv om mange lønmodtagere individuelt og som gruppe har protesteret mod, at deres midler skal forvaltes på den måde.

Alfred Hansen (DR):

Man skulle naturligvis overhovedet ikke i 1977, nærmere betegnet den 27. maj, have vedtaget lovforslaget om midlertidig indbetaling fra staten til Arbejdsmarkedets Tillægspension af visse dyrtidsportioner, for hvis man ikke havde vedtaget dette lovforslag om indefrysning af lønmodtagernes dyrtidsportioner, havde man heller ikke fået det problem, at Lønmodtagernes Dyrtdsfond ikke benytter sig af samtlige pengeinstitutter ved anbringelsen af de indefrosne dyrtidsportioner. Man skulle naturligvis have ladet lønmodtagerne få deres retmæssige dyrtidsportioner udbetalt, men det vedtog et flertal i folketinget at de ikke skulle, og jeg mener at erindre, at det var de nuværende fire forligspartier, altså socialdemokratiet, CD, det radikale venstre og kristeligt folkeparti, der sammen med det konservative folkeparti vedtog dette lovforslag.

Jeg vil derfor bede ministeren over for hr. Dyremose bekræfte – da hr. Dyremose ikke var i folketinget i 1977, kunne det måske være en nyttig oplysning – at det konservative folkeparti stemte for forslaget til lov om indefrysning af dyrtidsportionerne, og at det derved har påtaget sig et meget stor medansvar for, at Lønmodtagernes Dyrtdsfond overhovedet blev oprettet, idet det ellers ikke havde været nødvendigt. Jeg vil gerne prøve at få placeret ansvaret for den situation, vi står i i dag med hensyn til Lønmodtagernes Dyrtdsfonds forvaltning af disse midler.

Formanden:

Det skulle strengt taget ikke være nødvendigt at bruge spørgetiden til at stille spørgsmål, som enhver kan gå hen og slå op i fol-

[Formanden]

ketingsårbogen derhenne. Jeg skal gerne gøre det, når jeg er færdig her på formandsstolen.

Ellemann-Jensen (V):

Jeg er i den ulykkelige situation, at jeg ligesom mange hundrede tusinde andre nuværende eller forhenværende lønmodtagere har stående et fir cifret beløb i denne Lønmodtagernes Dyrtidsfond som følge af en række politiske forlig, som mit parti hverken har haft lod eller del i. Derfor har jeg selvfølgelig en helt egoistisk interesse i, at disse penge står bedst muligt, men jeg må sige, at jeg ikke er voldsomt imponeret af de afkast, man hidtil har kunnet præstere fra Lønmodtagernes Dyrtidsfond. På den baggrund er det besynderligt at se, at man på trods af det, som arbejdsministeren oplyser her, nemlig at man i videst muligt omfang vil hente ekspertise udefra, altså har fundet, at det i fondsoperationerne er tilstrækkeligt at hente ekspertise i et par banker, der i øvrigt absolut ikke markerer sig som særlig fremtrædende, end-sige fremragende, på hele det område, de skal levere ekspertise til. Jeg skal ikke sige noget ondt om de pågældende pengeinstitutter; det er bare ikke de største og mest dynamiske på det område, hvor de nu pludselig skal til at administrere milliardbeløb.

Jeg er ikke imponeret af arbejdsministerens oplysning om, at de gode råd, man kommer med dér, er uden omkostninger for fonden, for det er den slags gode råd ikke, når man går til nogle af de pengeinstitutter, der arbejder i markedet.

Arbejdsministeren gjorde en del ud af at sige her, at man skal forvalte lønmodtagernes penge ud fra de bedste konkurrencemæssige principper, så de giver størst muligt afkast, og da ministeren åbenbart ikke finder det rimeligt at ændre ved lovgivningen – det er noget, vi siden skal tage fat på, når vi behandler spørgsmålet videre i erhvervsudvalget – vil jeg spørge ministeren, om han så dog ikke i det mindste af hensyn til mig eller de mange hundrede tusinde andre, der er blevet tvunget til at have deres penge stående i den fond, vil gøre sig den ulejlighed at finde ud af, om de resultater, der er opnået, kunne være blevet bedre, hvis man var gået til en bredere kreds af pengeinstitutter.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Det er sådan en hel lille storpolitisk debat, jeg forstår man skal have om dette spørgsmål. Jeg skal prøve at svare på de stillede spørgsmål, men jeg vil gerne lige først kommentere de ting, der er blevet sagt som præmisser for forslaget.

For det første er det ikke rigtigt, at det er LO-toppen, der bestemmer i Lønmodtagernes Dyrtidsfond. Samtlige de store lønmodtagerorganisationer: FTF, Akademikernes Centralorganisation foruden LO-forbundene, er repræsenteret i fondens ledelse, men derudover er der repræsentanter for Nationalbankens direktion, Sparekasseforeningens formand, repræsentanter for finansministeriet, industriministeriet og arbejdsministeriet. Den beslutning, der er truffet, og som er mere end et år gammel, er truffet i enighed med Nationalbanken, Sparekasseforeningens formand osv. Jeg ved ikke, om politikere er bedre end Nationalbanken og alle andre, der har med disse ting at gøre, til at rådgive en fondsbestyrelse, som har et selvstændigt ansvar i henhold til reglerne. Det er ikke rigtigt, at forvaltningen ligger i Arbejdernes Landsbank, som det bliver nævnt. Forvaltningen ligger efter loven ganske klart i bestyrelsen, og det er da også præciseret.

I spørgsmålet om, hvilken ekspertise man skal have udefra, spørger hr. Dyremose mig, hvad de politiske forudsætninger var i sin tid. Jeg har den klare opfattelse, at forudsætningen var, at man ikke skulle opbygge et stort og kompliceret maskineri i Lønmodtagernes Dyrtidsfond, hvad man ville have været nødt til, hvis man skulle være slået ind på den vej, ATP har valgt. I så tilfælde ville man fra hr. Dyremoses partis side nok have talt om økonomisk demokrati og meget mere. Det har man altså undladt at gøre.

Jeg har i øvrigt forstået, at Bankforeningen mener, der er tale om et fuldt konkurrencedygtigt tilbud. Det forekommer mig helt berettiget at sammenligne med andre store pensionsfonde, hvor man også har valgt at henvende sig til et enkelt pengeinstitut fremfor at opbygge et stort, kompliceret maskineri.

Endelig skal jeg sige til hr. Dyremose, hvad jeg allerede har understreget, at denne beslutning er truffet i enighed i bestyrelsen, altså inklusive de folk, jeg nævnte før.

Så kan man spørge, om folketinget er bedre til at drive forretning end en bestyrelse

[Arbejdsministeren]

med denne sammensætning. Dette spørgsmål er jeg selvfølgelig parat til at diskutere i de folketingsudvalg, hvor man har rejst det, nemlig ikke kun i erhvervsudvalget, men også i arbejdsmarkedsudvalget.

Til hr. Alfred Hansen kan jeg sige, at det er ikke min vurdering, at det konservative folkeparti har medansvar for loven om Lønmodtagernes Dyrtidsfond, idet det konservative folkeparti stemte imod denne lovgivning.

I forlængelse af mit svar til hr. Dyremose kan jeg sige til hr. Ellemann-Jensen, at forrentningen af Lønmodtagernes Dyrtidsfonds midler, så vidt jeg har forstået, nøjagtigt svarer til den forrentning, der opnås i ATP, således at hr. Dyremoses og hr. Ellemann-Jensens forsøg på at få gennemtrumfet en selvstændig administration af LD-midlerne ikke giver nogen sikkerhed for opnåelse af forøget forrentning.

Dyremose (KF):

Først vil jeg lige sige om fondens bestyrelse, at man blandt de 15 lønmodtagerrepræsentanter tæller 9 forbundsformænd, så LO-toppen er altså ret godt repræsenteret og har ret stor indflydelse, men det er korrekt, at der også er andre medlemmer af bestyrelsen.

Det er meget sandsynligt, at det tilbud, som er givet fra Arbejdernes Landsbank, er konkurrencedygtigt i dag, for når man skal etablere en monopollignende situation, gør man det altid på et rimeligt grundlag, men hvad er det om et eller to år, når man er kørt videre med en enkelt forbindelse? Det er dér, den enkelte lønmodtager risikerer, at hans kapital bliver dårligere forrentet.

Jeg synes imidlertid stadig væk, at ministeren viger uden om det helt centrale, nemlig at et af de partier, der lagde mandater til – det radikale venstre – ikke var klar over, at denne lovgivning kunne forvaltes på denne måde. Når de radikale har givet så klart udtryk for, at de synes, det er urimeligt, og når ministeren ikke vil tage et initiativ, må der være andre, der gør det, og jeg kan derfor allerede nu bebude, at vi vil forsøge at samle et flertal om en lovgivning her i folketinget, der forpligter Lønmodtagernes Dyrtidsfond til at bruge flere forskellige pengeinstitutter, når de skal forvalte deres midler, således at Lønmodtagernes Dyrtidsfond får en forvalt-

ningsmetode, der svarer til den, ATP har brugt med held i så mange år.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Hvis der var et spørgsmål i hr. Dyremoses sidste indlæg, går jeg ud fra, det var et spørgsmål om min vurdering af de udtalelser, der blev fremsat af det radikale venstre under denne debat; det er jo i sig selv usædvanligt. Men på den givne foranledning – hr. Dyremose ved, at jeg altid gerne vil svare på hans spørgsmål – skal jeg da gerne give mit besyv med.

Jeg har opfattet det radikale venstres holdning sådan, at man på baggrund af de oplysninger, der fremkom i dagspressen, var interesseret i at få supplerende oplysninger med henblik på at vurdere, om det, der her skete, var i modstrid med de forudsætninger, der i sin tid lå til grund. Jeg er overbevist om, at man er indforstået, når man ser sagens rette sammenhæng, ser, på hvilket grundlag denne beslutning er truffet, ser, at det er Nationalbanken, repræsentanterne for ministerierne og Sparekasseforeningens formand, der har truffet denne beslutning, og at man har Nationalbankens udtalelse for, at det er en fuldt forretningsmæssig ting, som her foreligger, og at den aftale, der her foreligger (*Poul Schlüter*: Der foreligger ikke en sådan udtalelse) – nej, det er Nationalbankens repræsentant i bestyrelsen – jeg får jo supplerende spørgsmål hele tiden fra den konservative folketingsgruppe. Jeg vil gerne sige til hr. Poul Schlüter, som spurgte, om der foreligger en sådan udtalelse fra Nationalbanken, at det gør der ikke, men der foreligger en udtalelse fra Nationalbankens repræsentant i bestyrelsen (*Poul Schlüter*: Tak!) og det vil jo også være det mest naturlige sted, når banken har sæde i bestyrelsen.

Så skal jeg endelig sige, at jeg har den personlige opfattelse, at dette spørgsmål aldrig var blevet rejst; hvis det havde drejet sig om SDS, Privatbanken eller Handelsbanken. Er det ikke det lille ord »Arbejdernes«, som foranlediger, at hr. Dyremoses og andres blodtryk er vanskeligt at holde under kontrol?

Tredje næstformand (Ove Jensen):

Jeg skal gøre opmærksom på, at det endnu ikke er tilladt at tale fra pladserne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 626

13) Til *arbejdsministeren* af:

Dyremose (KF):

»Agter ministeren at tage initiativ til at sikre, at arbejdsløshedslovgivningen er i overensstemmelse med skattelovgivningen i forbindelse med det offentlige definition af begrebet »medhjælpende ægtefælle«?»

Skriftlig begrundelse

Det fremgår af Jyllands-Posten den 18. februar 1981, at en sygeplejerske, der er ansat i et lægehus, hvor hendes mand er medejer, rent skatteteknisk betragtes som lønmodtager, hvorimod arbejdsløhedskassen og arbejdsdirektoratet betragter hende som medhjælpende ægtefælle, således at hun er henvist til Arbejdsgivernes Arbejdsløhedskasse med en dagpengesats, der ligger 28.000 kr. under lønmodtagernes.

Det er urimeligt, at folketinget gennemfører en lovgivning, der bevirker, at en og samme person behandles forskelligt af forskellige offentlige instanser.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg ville ønske, jeg kunne have svaret positivt på dette spørgsmål fra hr. Dyremose, så hr. Dyremose ikke ville tage det personligt, at jeg også på dette punkt må være lidt negativ.

Jeg kan naturligvis ikke være ansvarlig for, at folketinget efter hr. Dyremoses opfattelse gennemfører en lovgivning, der er urimelig, men inden hr. Dyremose fælder en så hård dom over et folketing, han ikke var medlem af, vil jeg alligevel give hr. Dyremose den oplysning, at det konservative folkeparti stemte for den lov, man i dag finder er urimelig. Det undrer mig derfor, at det nu kommer som en overraskelse for hr. Dyremose, at medhjælpende ægtefæller i relation til arbejdsløhedsforsikringen betragtes som selvstændige og derfor hører hjemme i en arbejdsløhedskasse for selvstændigt næringsdrivende.

Da formålet med reglerne i henholdsvis arbejdsløshedsloven og skattelovene ikke nødvendigvis er sammenfaldende, vil regler-

ne også, i hvert fald i visse situationer, blive forskellige. Jeg finder derfor ikke grundlag for at ændre på begrebet »medhjælpende ægtefælle« i arbejdsløshedsloven.

Jeg skal endelig nævne, jfr. begrundelsen for spørgsmålet, at der naturligvis gælder den samme maksimale dagpengesats for lønmodtagere og selvstændige. Derimod er selve beregningsgrundlaget for dagpengene forskelligt, fordi det ofte vil være urimeligt for de selvstændige at lægge indtjeningen i de sidste fire uger før ledighed til grund, således som det sker for lønmodtagere. Selvstændiges beregningsgrundlag er derfor gennemsnittet af de to bedste år inden for de sidste fem år. Da beregningsgrundlaget for de to grupper er forskelligt, kan det ikke udelukkes, at dagpengesatsen kan blive forskellig, alt efter om satsen beregnes efter reglerne for lønmodtagere eller efter reglerne for selvstændige.

Jeg vil gerne understrege, at beregningsreglerne for selvstændige, som landsarbejdsnævnet i øvrigt har tiltrådt – det vil altså sige begge parter på arbejdsmarkedet – er udformet på denne særlige måde for at tilgodese de selvstændige. Jeg tvivler på, at hr. Dyremose vil være interesseret i at overføre beregningsreglerne for lønmodtagere til selvstændige. Jeg kan give hr. Dyremose den oplysning, at hvis man gjorde det, ville der være meget få selvstændige, der havde glæde af et medlemskab i en arbejdsløhedskasse.

Dyremose (KF):

Ud over bl. a. mit eget blodtryk kunne jeg konstatere, at også arbejdsministerens blodtryk havde det ret godt for et øjeblik siden, og at han altid venter til sidste replik – så man ikke kan få ordet – med at komme med de virkelig bastante udtalelser, men det må vi klare, når vi skal have debatten i salen ved anden lejlighed.

Jeg synes i øvrigt også i dette tilfælde, at arbejdsministeren taler udenom ved hele tiden at tale om de selvstændige. Ja men det er jo ikke de selvstændige, jeg rejste et problem om. Det er de selvstændiges ægtefæller og specielt de ægtefæller, der har et job som lønmodtagere i en anden virksomhed. Det er dem, der bliver karakteriseret som medhjælpende ægtefæller, og det er dem, der bliver

[Dyremose]

straffet, fordi de er gift med en person, som har et selvstændigt erhverv.

Det er grov diskrimination imod dem, der er i privat erhverv, og det er specielt grov diskrimination imod de kvinder, som lider under dette. Jeg fatter ikke, at arbejdsministeren kan acceptere denne diskrimination, når man ellers fra regeringens side siger, at man arbejder for at få fjernet den diskrimination, der er i skattelovgivningen, af kvinder, henholdsvis af ægteskaber.

Så vil jeg også gerne sige, at selv om jeg ikke var medlem, har jeg selvfølgelig læst betænkningen, hr. minister, inden jeg stillede spørgsmålet, og af betænkningen fremgår det, at disse regelsæt ikke var afklaret på det tidspunkt, hvor lovforslaget blev vedtaget, men at de skulle afklares under et efterfølgende udvalgsarbejde. Dette efterfølgende udvalgsarbejde har altså resulteret i ikke en lovændring, men en administrativ praksis, som mit parti og jeg finder aldeles urimelig, og det er derfor ganske fornuftigt at spørge, om man ikke skulle ændre denne administrative praksis. Da det åbenbart ikke kan gøres eller bliver gjort administrativt, er vores metode at opfordre til, at man kommer med et lovinitiativ.

Derfor vil jeg endnu en gang spørge, om ministeren vil være med til at lade være med at diskriminere og i stedet for behandle disse mennesker rimeligt.

Ivar Hansen (V):

Jeg formoder, at det spørgsmål, hr. Dyremose har stillet, henviser til en konkret sag, som bl. a. har været refereret i dagbladet Vestkysten, fra hvis omtale af sagen jeg gerne vil citere. Der står:

»Kvinder, der gifter sig med en mand, som er selvstændig erhvervsdrivende, bliver straffet. Mandens selvstændighed betyder nemlig, at hustruen, hvis hun arbejder og gerne vil være i en arbejdsløshedskasse, bliver henvist til arbejdsløsheds-kassen for selvstændige.«

Jeg går ud fra, at ministeren kan bekræfte, at en kvinde, der arbejder i den virksomhed, hvor manden er ejer eller medejer, men i øvrigt arbejder på funktionærbasis, har ret til at være medlem af arbejdsløsheds-kassen for den pågældende funktionærafdeling.

Videre i den pågældende artikel står der, at ekspeditionstiden i ankenævnet for arbejdsløshedsforsikring er mellem otte og tolv måneder. Jeg vil gerne spørge ministeren, om han kan bekræfte, at der er en ventetid af den størrelsesorden, og hvis det er tilfældet, hvad ministeren så agter at gøre for at få en sådan ventetid bragt væsentligt ned.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg er ude af stand til at tage stilling til de ting, hr. Ivar Hansen citerede fra dagbladet Vestkysten, relateret til den samme sag, hvorom hr. Dyremose henviser til Jyllands-Posten. Men der var ét punkt, som jeg desværre er nødt til at bekræfte, i hr. Ivar Hansens fremstilling, og det er påstanden om en lang ventetid i behandlingen af sager ved ankenævnet for arbejdsløshedsforsikring. Desværre er det sådan, at vi ikke altid klarer det inden for et år, men at der kan gå længere tid. Det skyldes helt enkelt, at man i takt med den stigende arbejdsløshed har fået et stærkt voksende antal sager, og at man derfor har et ressourceproblem i ankenævnet. Det prøver vi at afhjælpe, men det kan ikke gøres uden øgede bevillinger, samtidig med at vi selvfølgelig må undersøge, om man kan forenkle arbejdsgangen. Derfor vil regeringen gerne give det løfte også ved denne lejlighed, at vi vil arbejde på at afkorte ventetiden.

Det er ikke rigtigt, når hr. Dyremose siger, at det drejer sig om en ægtefælle til en selvstændig erhvervsdrivende, der arbejder for en anden arbejdsgiver. I arbejdsløshedslovens forstand arbejder den pågældende som medhjælpende ægtefælle. Det fremgår da også af begrundelsen for hr. Dyremoses spørgsmål, og det er det, jeg har svaret på. Jeg er nødt til endnu en gang at sige, at reglerne herom er fastsat i henhold til en lovgivning, som det konservative folkeparti og, så vidt jeg husker, i øvrigt også partiet venstre har stemt for, og det er ikke overraskende, for det er nemlig en absolut fornuftig lovgivning.

Dyremose (KF):

Jeg er overhovedet ikke uenig med arbejdsministeren i, at lovgivningen var fornuftig på det grundlag, der forelå dengang, men jeg konstaterer, at den administrative praksis,

[Dyremose]

der er udviklet siden, har fået nogle uheldige konsekvenser og virker diskriminerende.

Det er rigtigt, at der i det første konkrete eksempel, jeg fremhævede, var tale om en karakteristisk af en medhjælpende ægtefælle, som var ansat i en virksomhed, hvor manden havde del i ejerskabet, ikke hele ejerskabet. Men siden denne sag er blevet fremdraget for offentligheden, er der kommet en lang række andre sager frem, hvor det specielt er kvinder, der er gift med landmænd eller med mindre handlende, der også i lovgivningen bliver karakteriseret sådan, at de ikke kan få arbejdsløshedsunderstøttelse som lønmodtagere, selv om de har haft beskæftigelse som lønmodtagere, og selv om deres indtægt har været hovedindtægten for den pågældende familie, hvorved man i det selvstændige erhverv, som nu skal bære dem begge to, tjener væsentligt mindre, end den pågældende har tjent som lønmodtager. Men da arbejdsministeren nikker forstående, tror jeg, vi skal lade være med at slutte dialogen om dette her i dag, men prøve i fællesskab at finde ud af, om der ikke er en urimelighed her, som vi bør have rettet op på, for det er helt klart sådan, at folk ude omkring oplever det som en grov diskrimination af dem, der har noget at gøre med det private erhvervsliv. Jeg håber og tror, at ministeren gerne vil være med til at se positivt på, om det kan ændres.

Hvad angår ankenævnet, siger ministeren – og det er jo et standardsvar fra socialdemokrater – at man ikke kan afkorte behandlingstiden uden øgede bevillinger. Jo, hr. minister, hvis vi laver den lovændring, som jeg efterlyser, vil en lang række af klagesagerne forsvinde, og dermed vil det være muligt at færdigbehandle de andre væsentligt hurtigere.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg skal gerne bekræfte over for hr. Dyremose, at vi ikke ønsker at diskriminere mennesker, der er gift med selvstændigt erhvervsdrivende. Hr. Dyremose vil måske erindre, at jeg har været med til at fremsætte forslag om og få vedtaget her i folketinget, at alle de tidsbegrænsninger, der gjaldt i understøttelsesadgangen for ægtefæller til selvstændigt erhvervsdrivende, blev ophævet. Det skulle også være et vidnesbyrd om, at regeringen ikke ønsker at diskriminere.

Jeg vil gerne i arbejdsmarkedsudvalget se på, om der i dag sker forskelsbehandling i praksis af ægtefæller til selvstændigt erhvervsdrivende, som arbejder uden for deres ægtefælles virksomhed, med henblik på at se, om vi måske i administrationen har regler, der kan støde. Men når hr. Dyremose nævner, hvordan man kan løse problemet med hensyn til ankenævnet, må jeg gøre ham opmærksom på, at det ikke er gjort med, at vi løser ankenævnets problemer. Det er ikke nogen god løsning på ankenævnets problemer og sagsbehandling, at vi ophæver alle kontrolbestemmelser i arbejdsløshedslovgivningen. Vi har et fælles ansvar for, at den lovgivning, der giver reelt arbejdsløse en ordentlig erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, administreres på en sådan måde, at det ikke vækker forargelse i befolkningen over, at mennesker uberettiget får udbetalt understøttelse. Det forudsætter kontrolregler, og kontrolregler giver altid klagesager. Så hvad enten man er socialdemokrat eller man er konservativ – og jeg tror, vi har et fælles ønske om kontrol – undgår vi altså ikke visse klagesager, og antallet vil selvfølgelig stige, jo flere kontrolbestemmelser vi har og jo flere arbejdsløse vi har.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 630

14) Til *kirkeministeren* af:

Burgdorf (KF):

»Med hvilken begrundelse har ministeren valgt en anden kandidat som provst i Kongens Lyngby provsti end den af biskoppen over Helsingør stift indstillede?«

Skriftlig begrundelse

Der har tidligere været debat om ministerens valg af provster. Derfor må det på ny vække opmærksomhed, når ministeren på trods af en indstilling fra biskoppen over Helsingør stift vælger en anden kandidat. Det må naturligvis påkalde særlig opmærksomhed, at valget falder netop på en fremtrædende socialdemokrat.

Kirkeministeren (Tove Lindbo Larsen):

Min begrundelse for den i spørgsmålet omtalte udnævnelse er, at jeg blandt ansøger-

[Kirkeministeren]

ne indstillede den person til udnævnelse, som jeg fandt bedst egnet til at beklæde stillingen, og der er mig bekendt ingen, der i forbindelse med udnævnelsen har sat spørgsmålstegn ved den pågældendes kvalifikationer hverken som teolog eller administrator, tværtimod.

Generelt om proceduren for udnævnelsen af provster skal jeg oplyse, at der ved kirkeministeriets cirkulære af 7. september 1979 blev indført regler om internt opslag af provstestillinger i folkekirken. Efter reglerne heri indsendes ansøgningerne til kirkeministeriet, der efter ansøgningsfristens udløb fremsender disse til vedkommende biskop med anmodning om en udtalelse med hensyn til de efter biskoppens opfattelse bedst egnede ansøgere til stillingen.

Da der som bekendt sidste år i to tilfælde opstod den situation, at ministeren ikke var enig med vedkommende biskops indstilling, blev der på et møde i januar måned 1981 imellem biskopperne og min forgænger truffet aftale om, at der fremtidig i tilfælde af uenighed om indstillingen skulle afholdes et møde mellem ministeren og biskoppen, hvor man drøftede problemerne, forinden ministerens indstilling om udnævnelse blev foretaget.

I den her omhandlede sag var hverken min forgænger eller jeg enige med biskoppen i dennes indstilling, hvorfor sagen først på et møde i januar måned 1981 blev forhandlet mellem biskoppen og den daværende kirkeminister og derefter i begyndelsen af denne måned endnu en gang mellem biskoppen og mig. Den aftalte procedure er således fulgt.

Man kunne godt sige, at hvis man i en sådan situation mener, det er biskoppens opfattelse, der skal prioriteres højest, ville ministerens stilling måske alene kunne sammenlignes med et ekspeditionskontor for biskopperne. Jeg mener ikke, det svarer til de regler, der er gældende, og jeg tror heller ikke, biskopperne er interesserede i, at den skulle følges på en sådan måde. Jeg har for nærværende ikke noget ønske om at ændre de eksisterende regler.

Burgdorf (KF):

Jeg vil takke ministeren for det lange svar, vi fik, men selv om det var langt, synes jeg ikke, det var fyldestgørende. Jeg står tilbage

med den følelse, at den forklaring, vi fik, var det, man kalder en søforklaring, for der står det tilbage, at der i dette tilfælde er sket en politisk udnævnelse. Det har ministeren måske lov til, men vi har en følelse af, at denne regering mere og mere bruger politiske udnævnelser, og det mener jeg ikke befolknungen – i dette tilfælde menighedsrådene – og da slet ikke biskopperne kan være tjent med. Jeg mener, det er en desavouring af biskopperne.

Jeg vil gerne stille kirkeministeren det ganske konkrete spørgsmål: ud fra hvilke kriterier vælger og udnævner ministeren provsterne? Er det ud fra kvalifikationshensyn og rent menneskelige hensyn, eller er det ud fra politisk tilhørsforhold?

Brøndsted (V):

Tanken med de nye bestemmelser om udnævnelse af biskopper var jo så helt afgjort, at man ønskede en demokratisering af denne proces, og når det er tilfældet, er der vel egentlig ikke noget værre, end at det viser sig, at man absolut ikke agter at bruge det, men måske handler lige stik modsat.

Jeg vil derfor bede ministeren uddybe det lidt. Når ministeren udnævner en person, der ikke engang er indstillet fra det pågældende stifts biskops side, tror ministeren så ikke, at det kan have noget med samarbejdsproblemer at gøre? Er det ikke noget meget væsentligt, at vi har et roligt og et godt samarbejde imellem et stifts biskop og provsterne? Er det ikke kernen i hele dette spørgsmål? Jeg har altid troet, at formålet med at spørge folk i en demokratisk proces var at sikre et harmonisk, roligt og godt samarbejde.

Er ministeren ikke lidt nervøs for, at den her brugte procedure kan være med til at skabe en uro, som vi alle sammen – og måske i sidste instans ikke mindst ministeren – kan komme til at beklage?

Ernst Schmidt (FP):

Jeg vil gerne meddele ministeren, at jeg har indbragt den sag, vi diskuterer under dette spørgsmål, for ombudsmanden, idet jeg mener, det må være rimeligt at indbringe sådanne sager for ombudsmanden, så længe vi har en ombudsmandsinstitution.

Jeg vil derfor gerne stille følgende spørgsmål til ministeren, som jo nu var meget klart

[Ernst Schmidt]

afvisende over for den kritik, der er rejst: i tilfælde af at ombudsmanden mener, det ville være på sin plads med en ændret afgørelse, vil ministeren så se bort fra dette?

Kirkeministeren (Tove Lindbo Larsen):

Jeg vil gerne sige til hr. Burgdorf, at jeg har stor respekt for mange af hr. Burgdorfs synspunkter, men at jeg ikke er helt enig i den form, hr. Burgdorf har anvendt her. Hr. Burgdorf stillede det direkte spørgsmål, hvilke kriterier der var baggrund for en udnævnelse. Dertil kan jeg svare, at det er et spørgsmål om kvalifikationer og om administrative evner, idet jeg mener, at der til provsteembedet er knyttet både krav om kvalifikationer på det teologiske område og i høj grad også på det administrative. Jeg føler mig ganske overbevist om, at jeg ikke har valgt en forkert person, da den pågældende ikke fra nogen side har fået en anden bedømmelse end den, jeg her har givet udtryk for.

Hr. Brøndsted talte om en demokratiseringsproces og spurgte, om jeg ikke var nervøs for uro på baggrund af den omtalte udnævnelse. Dertil vil jeg sige, at der her er tale om, at biskopperne skal udtale sig i forbindelse med besættelsen af en sådan stilling, og at jeg har lyttet til de udtalelser, der er kommet, ligesom min forgænger har gjort det. Jeg er overbevist om, at biskopperne har respekt for synspunkter, som deres kolleger og andre kan have, ligesom de har respekt for mine synspunkter, så jeg frygter ingen uro på baggrund af den sag. Når reglerne er fulgt, kan der ikke være nogen problemer.

Hr. Ernst Schmidt oplyste, at han har indbragt sagen for ombudsmanden, og spurgte, hvordan jeg i givet fald ville reagere på ombudsmandens svar. Dertil har jeg kun én ting at sige: jeg vil afvente ombudsmandens svar, før jeg besvarer et sådant spørgsmål.

Burgdorf (KF):

Jeg er ked af, at ministeren ikke kan lide mine spørgsmål eller den måde, jeg stiller dem på, selv om jeg egentlig godt forstår det, for jeg synes, ministeren er kommet lidt i vanskeligheder ved at sige, at det netop er på kvalifikationer, ministeren har udnævnt provsten i det pågældende tilfælde, og i anledning af ministerens udtalelser her må jeg

derfor spørge direkte: mener ministeren ikke, at den, biskoppen havde udpeget og ønskede som provst, var kvalificeret både menneskeligt og fagligt?

Kirkeministeren (Tove Lindbo Larsen):

Det er min opgave at udnævne den, som jeg skønner er bedst kvalificeret, og deri ligger ingen nedvurdering af andre ansøgere.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Tredje næstformand (Ove Jensen):

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

Ove Jensen: spm. nr. 503

Tyroll: spm. nr. 520

Knud Lind: spm. nr. 558

Ernst Schmidt: spm. nr. 583

Arentoft: spm. nr. 584 og 604

Sønderby: spm. nr. 589

Birgith Mogensen: spm. nr. 590 og 608

Alfred Hansen: spm. nr. 591 og 607

Poulsgaard: spm. nr. 593

Grethe Fenger Møller: spm. nr. 596 og 598

Fogh Rasmussen: spm. nr. 597

Mølgaard: spm. nr. 599

Svend Erik Hovmand: spm. nr. 600

Inge Krogh: spm. nr. 601

Ib Christensen: spm. nr. 614

Spm. nr. 503

Til *landbrugsministeren* (22/1 81) af:

Ove Jensen (FP):

»Agter ministeren at give samtykke til statens jordlovsudvalgs anvendelse af 1.240.000 kr. til køb af jord i Ishøj kommune og til anvendelse af et endnu ikke fastlagt millionbeløb til byggemodning af denne jord med henblik på nedlæggelse af landbrugsdriften, og vil ministeren i bekræftende fald oplyse, hvilke økonomiske aftaler der i denne forbindelse er truffet med Kolonihaveforbundet for Danmark?«

Begrundelse

[Ove Jensen]

Statens jordlovsudvalg har givet bindende tilsagn om at købe Ishøj Søndergaard af Ishøj kommune for 1,2 mill. kr. for at sikre arealets anvendelse til kolonihaveformål.

Statens jordlovsudvalg har endvidere givet udtryk for, at der skal sættes fuld fart i detailprojekteringen af området, så kolonien kan komme op og stå hurtigst muligt.

Jordlovsudvalget bekoster byggemodning og anlæg af kolonihaverne med henblik på udlejning til Kolonihaveforbundet for Danmark. Sagen forekommer besynderlig af flere årsager.

For det første er der tale om at nedlægge landbrugsdriften på noget af landets bedste landbrugsjord, hvad der er i strid med landbrugslovens formålsparagraf. Jorden er ydermere beliggende i umiddelbar nærhed af et af de få resterende naturlige landsbymiljøer i Københavns omegn samt i forbindelse med den grønne kile i Køge-bugtfingeren, hvorfor en gennemførelse af det påtænkte anlæg vil kunne påregnes at blive miljømæssigt totalt ødelæggende for Ishøj Landsby.

For det andet ser det mærkeligt ud, at staten skal betale en kommunes byggemodningsudgifter, kloakering, el, vand, fællesantenneanlæg m.v. i et landzoneareal.

For det tredje ser det ikke ud til, at der foreligger nogen som helst garanti for, at de millionbeløb til jordkøb, byggemodning og anlæg, som her tænkes afholdt af staten, vil blive tilbagebetalt staten af Kolonihaveforbundet for Danmark.

Besvarelse (17/2 81):

Landbrugsministeren (Hjortnæs, fg.):

I henhold til lovbekendtgørelse nr. 396 af 23. juli 1974 med senere ændringer om statens fremskaffelse af jord og udlån til jordbrugsmæssige formål, § 18, kan staten erhverve fast ejendom bl. a. til oprettelse af havekolonier og i henhold til samme lovs § 27 yde lån til grundforbedring, vejanlæg m.v.

I henhold til denne lovbestemmelse – og tilsvarende i tidligere lovgivning – har statens jordlovsudvalg erhvervet arealer til nævnte formål.

For så vidt angår arealer erhvervet efter 1961 er der sket udlejning af arealerne til haveforeninger eller kolonihaveforbundet; i disse tilfælde har statens jordlovsudvalg ydet

lån til byggemodning af arealerne, der forrentes og afdrages af areallejerne.

I 1975 modtog statens jordlovsudvalg en henvendelse fra Ishøj kommune om erhvervelse af et til kolonihaver egnet areal i kommunen. Efter at Ishøj kommune havde erhvervet ejendommen »Søndergaard« og opnået planlægningsmyndighedernes godkendelse af lokalplan, der bl. a. udlagde et areal af 16 ha til kolonihaver, er dette areal tilbudt statens jordlovsudvalg for 1,24 mill. kr. konstant svarende til Ishøj kommunes kostpris.

Den til indretning af havekoloni nødvendige byggemodning er af kommunen anslået til 4,7 mill. kr., idet detailprojektering endnu ikke er gennemført.

På et møde den 21. januar 1981 har statens jordlovsudvalgs forretningsudvalg indstillet til landbrugsministeriet, at arealet erhverves på de i Ishøj kommunes tilbud anførte vilkår.

Når henses til, at der alene i Københavnsområdet skønnes at være et betydeligt behov for oprettelse af kolonihaver, samt til, at det – især af planlægningsmæssige grunde – ikke har været muligt at oprette kolonihaver i hovedstadsområdet, herunder til erstatning for nedlagte haver, i de sidste ti år, anser jeg det for betydningsfuldt, at den foreliggende mulighed udnyttes.

Efter statens jordlovsudvalgs erhvervelse af det omhandlede areal vil Kolonihaveforbundet for Danmark på sædvanlige vilkår leje arealet og betale byggemodningsudgifterne, som udlægges af statens jordlovsudvalg i henhold til udlånslovens § 27. De nærmere vilkår for forrentning og afdrag af byggemodningslånet er endnu ikke fastlagt, men vil blive fastsat af landbrugsministeriet efter indstilling fra statens jordlovsudvalg.

Spm. nr. 520

Til *arbejdsministeren* (27/1 81) af:

Tyroll (VS):

»Hvilke oplysninger kan ministeren give om arbejdsmiljø- og sikkerhedsforholdene på olieborerplatformen Dan Bravo, hvis ene ben synker?«

Begrundelse

Det synes at være en fastslået kendsgerning, at det ene ben på olieborerplatformen

[Tyroll]

Dan Bravo synker. En kendsgerning, der foruroliger. Derfor ønsker jeg en nærmere redegørelse for, hvilke foranstaltninger der er iværksat desangående. Desuden synes de usikre forhold at betyde begrænsninger i omfanget af det sikkerhedsudstyr, der kan monteres på platformene, bl. a. brandslukningsudstyr. På denne baggrund vil jeg gerne have sikkerhedsforholdene nærmere belyst.

Besvarelse (23/2 81):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

På baggrund af en udtalelse indhentet fra direktoratet for arbejdstilsynet, der har været i kontakt med energistyrelsen, skal jeg indledningsvis bemærke, at spørgsmålets formulering »olieboreplatformen Dan Bravo« synes at rumme en misforståelse i relation til platformens karakter. I den danske del af Nordsøen arbejdes der i det væsentlige med to typer platforme, nemlig 1) bevægelige platforme (boreplatforme), der kan transporteres fra et sted til et andet og på arbejdsstedet anbringes på havbunden på tre udskydelige ben, og 2) faststående platforme (produktions-, behandlings- og beboelsesanlæg), der ved et antal 40–70 m lange rør er piloteret (forankret i havbunden). Dan Bravo er ikke en olieplatform, men en faststående, 4-benet platform for behandlingsanlæg og beboelse.

Med hensyn til ansvarsforholdene på offshore-anlæggene i den danske del af Nordsøen kan jeg oplyse, at arbejdstilsynet er ansvarlig tilsynsmyndighed alene i relation til de arbejdsmiljømæssige forhold, dvs. arbejdet og de tekniske hjælpemidler på de faststående platforme. Spørgsmålet vedrørende de bærende konstruktioners styrke og stabilitet er ikke omfattet af arbejdsmiljøloven, og tilsynet hermed varetages af energistyrelsen. Statens skibstilsyn har tilsynet på de bevægelige platforme. Det overordnede tilsyn med efterforsknings- og udvindingsaktiviteterne henhører under energistyrelsen. Samarbejdet mellem de involverede myndigheder sikres ved disses deltagelse i energistyrelsens sikkerhedskordinationsudvalg.

Energistyrelsen, der varetager koordineringen af det offentliges sikkerhedsmæssige tilsyn for området, har i anledning af det stillede spørgsmål oplyst følgende:

»Som begrundelse for folketingsspørgsmålet er primært anført, at et ben på olieplatformen Dan Bravo synker. Energistyrelsen har ikke forud for indgivelse af det omhandlede spørgsmål modtaget information, som peger på sådanne problemer på Danfeltets B-platform eller på nogen anden fast platform i den danske del af Nordsøen.

Foranlediget af spørgsmålet har styrelsen taget kontakt med Dansk Boreselskab A/S, som er operatør for Danfeltet. Det er herfra over for energistyrelsen blevet bekræftet, at der ikke på Danfeltet forekommer problemer som det i spørgsmålet anførte.

I begrundelsen for spørgsmålet er sekundært anført, at de usikre forhold på platformen synes at medføre begrænsninger i omfanget af det sikkerhedsudstyr, bl. a. brandslukningsudstyr, der kan monteres på platformene.

Der foregår, og har i længere tid foregået, en ombygning af dele af sikkerhedsudstyret på Danfeltet, blandt andet er nye brandslukningssystemer ved at blive installeret. Dette arbejde har – skønt det endnu ikke er færdiggjort – på en række punkter medført, at sikkerhedsudstyret på feltet i dag er af væsentlig højere standard, end tilfældet var ved feltets ibrugtagning.

Det planlagte arbejde inkluderer montage af nye brandpumper neddykket i havet. Disse pumper forbindes til feltets brandslukningssystem gennem kraftige stigerør, der monteres langs B-platformens ben. Da disse rør i forbindelse med bølger medfører en ekstra belastning på platformen, har energistyrelsen – efter samråd med sikkerhedskordinationsudvalget – ved godkendelse af det planlagte arbejde angivet, at installationen af én ud af tre planlagte nye brandpumper må afvente demontering af en eksisterende brandpumpe og det til denne hørende stigerør samt et oliestigerør, som vil blive overflødig i forbindelse med produktionsstart fra Gormfeltet.

De installerede to nye brandpumper medfører i sig selv en kraftig forøgelse af brandslukningskapaciteten på Danfeltet, og en tredje pumpe planlægges kun anvendt i tilfælde, hvor én af de øvrige pumper er ude af drift, f. eks. på grund af vedligeholdelsesarbejde.

Energistyrelsen/sikkerhedskordinationsudvalgets krav om at udsætte installationen

[Arbejdsministeren]

af den tredje brandpumpe skal ses på baggrund af resultaterne fra foreliggende beregninger af udmattelseslevetiden for Danfeltets stålkonstruktioner. Disse beregninger har ikke givet en tilfredsstillende dokumentation for den langsigtede stabilitet af blandt andet B-plattformen.

De eksisterende udmattelsesberegninger er imidlertid udført på et noget mangelfuldt grundlag, og energistyrelsen/sikkerhedskordinationsudvalget har foranlediget, at Dansk Boreselskab A/S i samråd med udvalget får foretaget nye og mere nøjagtige beregninger, som ventes afsluttet om kort tid, hvorefter sikkerhedskordinationsudvalget vil tage Danfeltets sikkerhedsmæssige forhold op til fornyet vurdering.

Indtil denne nyvurdering af de sikkerhedsmæssige forhold på feltet har fundet sted, vil nye installationer på blandt andet B-plattformen kun blive tilladt, såfremt feltet efter installationen ikke vil blive udsat for øget udmattelsesbelastning. Af denne grund er installationen af den sidste brandpumpe knyttet til fjernelse af andre elementer, som medfører udmattelsesbelastning på B-plattformen.

I forbindelse med en vurdering af de sikkerhedsmæssige forhold på Danfeltet er det væsentligt at bemærke, at der ved de regelmæssigt udførte inspektioner af Danfeltets stålkonstruktioner ikke er fundet tegn på svagheder i forbindelse med nogen platform.

På ovenstående baggrund kan energistyrelsen konkludere, at der ikke kendes problemer med nedsynkning af ben på faste platforme i den danske del af Nordsøen, således heller ikke på Dan Bravo, samt at der ikke er sket indskrænkning af sikkerhedsudstyret på feltet, hvorimod brandslukningskapaciteten på feltet er blevet forøget.«

Jeg kan henholde mig til energistyrelsens udtalelser.

Spm. nr. 558

Til *arbejdsministeren* (4/2 81) af:

Knud Lind (FP):

»Kan ministeren oplyse, hvor mange af de 22 punkter i arbejdstilsynets rapport af den 19. juni 1979 om lokaleforholdene på Vordingborg Politistation der er bragt i orden, og om justitsministeriet har fået en dispensationstidsfrist til den 31. december 1982 fra

arbejdstilsynet i Nykøbing Falster om rømning af den gamle politistation, samt om dispensationsfristen også gælder, hvis byggedatoen af en ny politistation udskydes ud over den 31. december 1982, og om et privat firma ville kunne få en lignende dispensation fra arbejdsmiljøloven?«

Begrundelse

Ved en gennemgang af Vordingborg Politistations lokaler den 31. maj 1979 konstaterede arbejdstilsynet i Nykøbing F. 22 forskellige ulovlige forhold.

I en rapport af den 19. juni 1979 påtalte arbejdstilsynet de ulovlige lokaleforhold over for politimesteren i Vordingborg.

Kredschef M. Lindequist, arbejdstilsynet, Nykøbing F., anførte følgende konklusion: »Arbejdstilsynet kan ikke acceptere de konstaterede forhold og må derfor forlange, at der omgående tages skridt til at bringe forholdene i orden. Man skal derfor anmode om senest den 15. september 1979 at få forelagt en plan for, hvorledes og hvornår politiets lokaler kan bringes op på en standard, der er i overensstemmelse med arbejdsmiljølovens intentioner.«

Om køkken- og toiletforhold anfører arbejdstilsynet følgende: »Køkkenet er kombineret arkiv, fotokopieringsrum og køkken, ligesom der er direkte adgang herfra til et toilet, der også benyttes af såvel personale som publikum. Dette rum tjener også som opholdsrum for tjenestehunden. Disse forhold kan ikke accepteres.«

Man må derfor spørge, om et privat firma havde fået en tilsvarende lang dispensationstidsfrist, hvis arbejdstilsynet havde konstateret, at publikums- og personaletolietet også tjente som hundegård. Toilettet er ca. én kvadratmeter stort.

Spørgsmålet om eventuel forskelsbehandling mellem offentligt ejede bygninger og private for så vidt angår dispensationsfrister blev stillet i undertegnede spørgsmål af den 16. januar 1981 (spalte 5559), uden at det dog blev besvaret.

Besvarelse (23/2 81):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

På baggrund af en fra direktoratet for arbejdstilsynet indhentet udtalelse kan jeg op-

[Arbejdsministeren]

lyse, at arbejdstilsynet den 31. maj 1979 gennemgik de lokaler, der er stillet til rådighed for politiet i Vordingborg.

Besøget gav anledning til skrivelsen af 19. juni 1979, hvori der nævnes 22 punkter, som bør ændres. 10 af punkterne drejer sig om velfærdsforanstaltninger, 6 om arbejdslokaler, og 6 er en påpegnings af uheldige forhold, som ikke direkte er undergivet arbejdsmiljøloven.

Foranlediget af arbejdstilsynets skrivelse lod justitsministeriet sin tilsynsførende gennemgå lokalerna med henblik på en midlertidig forbedring af forholdene, indtil indflytning i en ny politigård kan finde sted.

Det fremgår både af arbejdstilsynets og arkitektens skrivelser, at bygningen er for lille, gammel og dårligt indrettet, og at de fleste af problemerne er følgevirkninger heraf. Derefter blev der arbejdet videre med flere modeller dels for en ny politistation, dels for de midlertidige foranstaltninger, jfr. herved justitsministerens svar af 23. januar 1981 på spørgsmål nr. 463 om samme emne.

Da det i begyndelsen af 1980 lå klart, at der skulle bygges en ny politigård i 1982, præciserede kredsen i skrivelse af 16. maj 1980 over for politimesteren, hvilke krav i det eksisterende byggeri der skulle opfyldes snarest, og for hvilke der kan gives en fraflytningsfrist til 1. januar 1983, hvor en ny politigård kan stå færdig.

Det var i alt 6 krav, der skulle være opfyldt inden 1. oktober 1980.

Der er således ikke givet en dispensation men alene en fraflytningsfrist, der svarer til det tidspunkt, hvor man forventede at en ny politigård ville stå færdig. En privat virksomhed ville kunne opnå tilsvarende betingelser, idet det er arbejdstilsynets praksis at give en ret lang frist til at bringe forholdene i orden, når der er tale om udflytning eller omfattende bygningsmæssige ændringer og der samtidig ikke er akut fare for de ansattes sikkerhed og sundhed. Det er samtidig normalt at lade en frist falde sammen med den stipulerede ibrugtagingsdato for et nyt byggeri, når der foreligger konkrete planer. Som det er tilfældet i den foreliggende sag, vil de mere graverende forhold i et sådant tilfælde blive krævet bragt i orden inden for en kortere frist.

Som det fremgår af justitsministerens aktstykke af 19. januar 1981 til finansudvalget,

er færdiggørelsesterminen for politigården nu ændret til august 1984, og arbejdstilsynets kreds Storstrøms amt har derfor i skrivelse af 16. januar 1981 udbedt sig justitsministeriets redegørelse for denne udskydning for på denne baggrund af tage stilling til, om der skal kræves yderligere forbedringer i de nuværende bygninger.

Spm. nr. 583

Til *landbrugsministeren* (6/2 81) af:

Ernst Schmidt (FP):

»Hvilken betingelse er det, statens jordlovsudvalg har stillet til fårehyrde Alex Hyldborg, der har fået ham til at tage flugten fra Højer Marsk med flere hundrede får, og er disse betingelser i overensstemmelse med regeringens landbrugspolitik?«

Begrundelse

Ifølge oplysninger i pressen forekommer det forkert, såfremt der kan stilles betingelser, der gør det umuligt at drive praktisk fårehold i Højer Marsken, da området synes velegnet dertil.

For at få problemet belyst er spørgsmålet stillet.

Besvarelse (16/2 81):

Landbrugsministeren (Hjortnæs, fg.):

Jeg har ikke mulighed for at besvare spørgsmålet, som det er stillet, idet en fuldstændig redegørelse for den konkrete sag ville omfatte oplysninger om Alex Hyldborgs økonomiske forhold. Jeg kan imidlertid oplyse, at der ved behandlingen af Alex Hyldborgs ansøgninger i henhold til moderniseringsloven er taget vidtgående hensyn til de særlige vanskeligheder, der gjorde sig gældende ved gennemførelse af projektet med etablering af en fårefarm. Landbrugsministeriet har derfor meddelt dispensation fra en række af lovens bestemmelser; der er ikke herved stillet betingelser, der kan siges at gøre det umuligt at drive praktisk fårehold i Højer Marsken.

Spm. nr. 584

Til *statsministeren* (6/2 81) af:

Arentoft (FP):

[Arentoft]

»Vil statsministeren oplyse, hvilken indflydelse det har på valutabalancen og beskæftigelsen i Danmark, at D.O.N.G. A/S har ladet de to sidste laster statsindkøbt olie fra Saudi-Arabien gå til raffinering i Holland?«

Begrundelse

Det fremgår af TV-Avisen den 5. februar 1981 og af dagspressen, at D.O.N.G. har ladet de to sidste laster statsindkøbt olie raffinere i Rotterdam med den begrundelse, at det skulle være billigere end at lade olien raffinere i Danmark.

Mig bekendt har de i Danmark værende raffinaderier en overkapacitet i øjeblikket – og med den foretagne disposition ligger en indirekte opfordring til danske virksomheder om at forlægge til udlandet, og det kan ingen vel være tjent med.

Besvarelse (17/2 81):

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Energiministeren har over for mig oplyst, at D.O.N.G. A/S i 1981 vil modtage 12 laster råolie fra Saudi-Arabien. Med henblik på raffinering heraf har D.O.N.G. A/S først indhentet pristilbud fra danske og derefter fra udenlandske raffinaderier. D.O.N.G. A/S har oplyst, at de danske raffinaderiers tilbud lå væsentligt højere end de udenlandske.

I den anledning har D.O.N.G. A/S, efter forhandling med de danske aftagere af de raffinerede produkter, truffet aftale med BPs raffinaderi i Rotterdam om raffinering af to laster råolie.

Valutaudgiften til raffinering i Rotterdam er ikke nødvendigvis ensbetydende med et tilsvarende valutatab for Danmark. Dette afhænger bl. a. af de danske raffinaderiers dispositioner over den kapacitet, der evt. vil være ledig. Det kan i øvrigt oplyses, at prisen for at få de to laster råolie raffineret i Danmark ville være ca. 1,4–1,6 mill. dollars. Som angivet har D.O.N.G. A/S oplyst, at de udenlandske pristilbud er væsentligt lavere end de danske, men man ønsker ikke at offentliggøre den nøjagtige pris for raffineringen i Rotterdam.

Beskæftigelsen vil ifølge de tre danske raffinaderiselskabers vurdering ikke blive påvirket af, at D.O.N.G. A/S har indgået aftale om raffinering af de to laster råolie i Hol-

land. De to laster udgør kun ca. 1,7 pct. af de danske raffinaderiers samlede kapacitet.

D.O.N.G. A/S har i øvrigt i forbindelse med meddelelsen om indgåelsen af aftalen med BPs raffinaderi i Rotterdam oplyst, at det er og fremtidig vil være D.O.N.G. A/S' hensigt at søge indkøbt råolie raffineret i Danmark i den udstrækning, det er teknisk muligt og økonomisk forsvarligt.

Jeg skal tilføje, at jeg er enig i det synspunkt, som energiministeren ved flere lejligheder har givet udtryk for, at D.O.N.G. A/S skal udøve sin virksomhed i lighed med andre erhvervsdrivende selskaber.

Det ville på denne baggrund være forkert, dersom der fra politisk hold lægges så snævre rammer for selskabets aktiviteter, at selskabets position ved forhandling om indgåelse af kommercielle aftaler svækkes.

Spm. nr. 589

Til *forsvarsministeren (9/2 81) af:*

Sønderby (V):

»Agtter ministeren at offentliggøre den redegørelse, der er udarbejdet af et privat konsulentfirma vedrørende orlogsværftets effektivitet?«

Begrundelse

Den 7. juli 1980 afleverede et konsulentfirma en redegørelse til orlogsværftet om værftets ydeevne. I redegørelsen siges bl.a., at denne ydeevne vil kunne øges med ca. 37 pct., og der henvises i øvrigt til de områder, hvor ineffektiviteten er størst.

Besvarelse (18/2 81):

Forsvarsministeren (Søgaard):

Jeg kan bekræfte, at der i perioden maj-juni 1980 af et privat konsulentfirma har været foretaget en undersøgelse af orlogsværftets ydeevne. Undersøgelsen, der resulterede i en redegørelse i juli 1980, blev iværksat efter henvendelse fra 3 tillidsmænd ved værftet, som over for forsvarskommandoen gjorde gældende, at orlogsværftets kapacitet ikke blev udnyttet fuldt ud.

Forsvarskommandoen pålagde herefter chefen for søværnets materielkommando, under hvis område orlogsværftet henhører, at iværksætte omhandlede undersøgelser, efter at

[Forsvarsministeren]

sagen også havde været drøftet i orlogsværftets styrelsesråd.

På grundlag af redegørelsen anmodede de ansatte på orlogsværftet om, at der blev afholdt en virksomhedskonference med det formål nærmere at drøfte de fremførte forhold. Konferencen fandt sted 10/11 og 11/11 1980, og resultatet heraf indgår p.t. i de overvejelser, som forsvarskommandoen, søværnets materielkommando og orlogsværftet gør sig med henblik på bl.a. at øge orlogsværftets effektivitet.

Jeg kan i den forbindelse oplyse, at orlogsværftet med virkning fra 1/2 1981 er underlagt søværnets materielkommando, og at der fra samme dato er oprettet en ny stilling som chef for orlogsværftet til erstatning for den tidligere direktørstilling, som var besat på åremål.

Jeg er indstillet på, når redegørelsens konklusioner nærmere er vurderet m.v., at sende den til forsvarsudvalget til orientering med mine kommentarer.

Spm. nr. 590

Til *energiministeren* (9/2 81) af:

Birgith Mogensen (CD):

»Kan ministeren bekræfte eller afkræfte oliebranchens meddelelse om, at det statslige oliekøb i realiteten er foretaget til samme priser som olieindkøb ad de sædvanlige kanaler, eller fastholder ministeren fortsat, at den statslige oliekontrakt er ensbetydende med en særlig fordelagtig handel for Danmark?»

Begrundelse

Det er af oliebranchen i dag meddelt, at den statslige oliehandel ikke – som tidligere oplyst – er anskaffet til fordelagtige bruttopriser, idet de indkøbte produkter er af ringere kvalitet og derfor kræver en fordyrende efterbehandling.

Besvarelse (16/2 81):

Energiministeren (Poul Nielson):

Dansk Olie & Naturgas A/S køber som bekendt råolie i Saudi-Arabien til officielle listepriser. Hvorvidt de private olieselskabers køb ad de sædvanlige kanaler foretages til samme priser, har jeg ikke på det foreliggen-

de grundlag mulighed for at bekræfte eller afkræfte.

For så vidt angår perioden siden D.O.N.G. A/S påbegyndte sine råolieindkøb kan jeg henvise til besvarelsen af spørgsmål 47 til folketingets energipolitiske udvalg, hvor jeg har bekræftet, at det er i overensstemmelse med Dansk Esso's indberetninger til monopoltilsynet, at selskabet i august 1980 importerede ca. 47.000 tons arabian heavy til samme pris, som D.O.N.G. A/S i pågældende måned betalte for samme kvalitet i sin import. I perioden september–december 1980 har de private olieselskaber efter det for mig oplyste ikke importeret råolie fra Saudi-Arabien til Danmark. Jeg har ikke mulighed for at udtale mig om, hvorvidt de private olieselskaber i den pågældende periode ville kunne have importeret saudi-arabisk råolie til samme priser som D.O.N.G. A/S.

Jeg kan dog tilføje at D.O.N.G. A/S i en udtalelse til energiministeriet i sagen har anført, at selv om selskabet ikke har noget detaljeret kendskab til andre olieselskabers importkanaler og indkøbspriser, er det dog almindeligt kendt, at OPEC-landene i de senere år har solgt en stadig mindre del af deres produktion til de store olieselskaber til officielle listepriser, hvorfor disse selskaber har været nødsaget til i en vis udstrækning at indkøbe en del af deres olie gennem mellemhandlere og på spotmarked til højere priser end de officielle listepriser.

Hertil kommer, at det er almindeligt anerkendt fra alle sider, at de saudi-arabiske listepriser længe har været og fortsat er favorable, oliens kvalitet taget i betragtning. Da køb på langtidskontrakt samtidig indebærer ekstra forsyningssikkerhed, må jeg fastholde, at D.O.N.G. A/S' kontrakt med PETRO-MIN er særdeles fordelagtig for Danmark.

Spm. nr. 591

Til *miljøministeren* (9/2 81) af:

Alfred Hansen (DR):

»Vil ministeren oplyse årsagerne til den urimeligt langsomme sagsbehandling i forbindelse med fredningssagen for Mols Bjerge, nordlige del, og hvornår fredningssagen vil være endeligt afsluttet?»

Begrundelse

[Alfred Hansen]

I november 1963 blev tinglyst en fredningsplan for Mols-området, og i marts 1974 blev der rejst fredningspåstand for Mols Bjerger, nordlige del, med krav om stilstandsfredning.

I maj 1977 rejstes endelig fredningssag for området, men en vigtig plejeplan mangler stadig at blive udarbejdet. Denne plejeplan forelå først til godkendelse i Århus amtsråd i december 1979, og den blev godkendt af amtsrådet i januar 1980.

Plejeplanen er siden blevet trykt og udsendt til lodsejerne, men ved en henvendelse fra lodsejerne den 28. januar 1981 til formanden for fredningsnævnet har denne ikke kunnet give et svar på, hvornår sagen fra fredningsnævnets side kan afsluttes, idet plejeplanen stadig ligger til godkendelse enten i fredningsstyrelsen eller i skovstyrelsen.

En så langsom og sendrægtig sagsbehandling som den skitserede er helt uacceptabel for borgerne. Således har en del af de implicerede lodsejere siden 1963 været underlagt restriktioner med hensyn til nybyggeri, udvidelse af bestående bygninger, beplantning osv.

Sagen tåler ikke længere at blive trukket i langdrag, hvorfor ministeren omgående må pålægge de offentlige myndigheder at afslutte den.

Besvarelse (18/2 81):

Miljøministeren (Erik Holst):

Jeg har i anledning af spørgsmålet fra fredningsstyrelsen indhentet vedlagte redegørelse, til hvilken jeg kan henvise. Fredningsstyrelsen erkender heri, at den pågældende fredningssag har taget meget lang tid – længere tid, end det er rimeligt over for de berørte lodsejere.

Jeg vil gerne tilføje, at jeg deler spørgerens opfattelse af, at det er meget beklageligt, at sagen har været så længe under behandling.

Som det imidlertid fremgår af fredningsstyrelsens notat, vil fredningsstyrelsen lægge stor vægt på at få afklaret overvejelserne om plejespørgsmålene hurtigt, således at fredningssagens behandling kan fortsætte. Jeg er enig heri, og jeg har i dag bedt fredningsstyrelsen om at drage omsorg for, at disse overvejelser afsluttes senest 15. april 1981, således at sagen for fredningsnævnet snarest kan fortsættes.

Jeg bør endelig nævne, at selve frednings-sagen behandles ved fredningsnævn/overfredningsnævn, der er uafhængige domstols-lignende organer, på hvis afgørelser og behandling af den enkelte sag jeg ingen indflydelse har.

FREDNINGSTYRELSEN

Notat om fredningssagen for Mols Bjerger.

Mols Bjerger er et af vore mest storslåede landskaber og mest søgte udflugtsmål for befolkningen. Den nu verserende frednings-sag for den nordlige del af Mols Bjerger har en lang forhistorie.

Fredningsbestræbelserne startede tidligt, og i 1963 forelå resultatet af den første samlede planlægningsindsats for området – en fredningsplan for Mols kommune, der var godkendt af overfredningsnævnet. Efter planen skulle de eksisterende fredninger suppleres med yderligere fredninger, og dette fredningsarbejde skulle foregå efter en samlet, mere detaljeret plan for hele området.

Fredningsplanen for Mols svarede til en række andre planer som godkendtes især i 1940'erne og 1950'erne for større områder hovedsagelig omkring Århus og i Nordsjælland. I en række tilfælde blev disse fredningsplaner fulgt op af fredninger, men det var ikke nødvendigvis hovedformålet. Et andet vigtigt formål var at gøre opmærksom på fredningsinteresserne, således at de blev inddraget i byudviklingen og udlægningen af sommerhusområder.

Mols Bjerges enestående karakter stiller ganske særlige krav til planlægningen. Her illustreres landskabets dannelsesprocesser så klart som vel intet andet sted i Danmark, her er repræsenteret meget betydelige naturvidenskabelige og kulturhistoriske interesser, og samtidig er området året rundt besøgt af et meget stort antal turister.

Dette samspil af en række forskellige faktorer stiller krav om bl.a. en nøje registrering af fredningsinteresserne og herunder af vegetationen, således at der kan gennemføres en pleje af området.

Sidst i 1960'erne og gennem 1970'erne fortsattes planlægningsarbejdet med varierende intensitet afhængigt af de begrænsede personaleressourcer hos fredningsmyndighederne.

[Miljøministeren]

I 1974 blev der nedlagt en foreløbig fredningspåstand for den nordlige del af Molsområdet, i alt ca. 1.200 ha, som i 1977 blev fulgt op af en detaljeret fredningspåstand. En gennemførelse af fredningen krævede imidlertid en afklaring af de væsentlige pleje-problemer i området. En sådan plejeplan blev godkendt af Århus amtsråd i januar 1980 og udsendt til de berørte myndigheder sidst i august 1980.

Efter fredningspåstanden skal plejeplanen godkendes af fredningsstyrelsen. Plejeplanen har siden været drøftet på flere møder med deltagelse af Århus amtskommune, fredningsstyrelsen og skovstyrelsen, der ejer betydelige arealer i området.

Fredningsstyrelsen må erkende, at den pågældende fredningssag har taget meget lang tid – længere tid, end det er rimeligt over for de berørte lodsejere.

Styrelsen finder det dog også vigtigt at understrege, at der er tale om den første større fredningssag, hvor man har valgt i en samlet plan at gøre op med hele plejespørgsmålet på forhånd. Dette er nødvendiggjort af den særlige karakter, Molsområdet har, og af at plejebestemmelserne griber ind i lods-ejernes rådighedsrettigheder, og derfor må afklares som led i fredningssagen for at få afgjort erstatningsspørgsmålet.

Fredningsstyrelsen vil lægge stor vægt på at få afklaret overvejelserne om plejespørgsmålene hurtigt, således at fredningssagens behandling kan fortsætte og blive afsluttet ved fredningsnævnet, og således at sagen kan få en hurtig gang gennem overfredningsnævnet.

Spm. nr. 593

Til ministeren for kulturelle anliggender (10/2 81) af:

Poulsgaard (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvorfor der ikke er anført priser på de af kunstfonden indkøbte kunstværker, der for tiden udstilles på Statens Museum og Kunst, samt oplyse, hvorvidt ministeren vil foranledige, at kunstværker indkøbt for skatteydernes penge via kunstfonden forsynes med købsprisen, således at borgerne får mulighed for at bedømme, om pengene er godt givet ud?«

Begrundelse

Spørgeren finder det rimeligt, at de mennesker, der betaler for en ting, også kan få at vide, hvad denne ting har kostet. Det må være væsentligt, at kunstfonden gør så meget som muligt for at oplyse borgerne om, hvad deres penge går til, og en af vejene vil være at forsyne alle kunstværker, der udstilles, med tydelig prisseddel.

Det nytter ikke at fortsætte med disse fine fornemmelser, der siger, at penge lugter, så snart vi taler om kultur. Vi er – i en sparetid – nødt til også at sætte pris på kultur.

Besvarelse (18/2 81):

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Spørgsmålet har været forelagt for Statens Kunstfond, der som begrundelse for, at der ikke anføres priser på de af kunstfondet indkøbte kunstværker, har oplyst følgende:

»Museer og kunststillinger, der ikke er etableret med henblik på salg, skiltes aldrig kunstværkerne med indkøbspriser, og det er denne sædvane, Statens Kunstfond følger.

Fondets repræsentantskab, hvor de politiske partier er repræsenteret, har tidligere vedtaget, at den trykte årsberetning heller ikke skal oplyse priserne på de enkelte kunstværker. Af fondets årlige regnskab fremgår det, hvad den samlede indkøbssum har beløbet sig til. Kulturministeriet og rigsrevisionen og fondets repræsentantskab bliver derimod orienteret om købsprisen på de enkelte kunstværker.

For så vidt angår fondets udstilling på Statens Museum for Kunst er der her tale om en retrospektiv udstilling, der dækker 15 års indkøb. En opgivelse af købspriserne ville i høj grad kunne virke vildledende under henvisning til det stadigt stigende prisniveau.«

Jeg finder ingen anledning til at ændre på denne praksis. Det formål, som spørgeren ønsker at varetage, tilgodeses efter min vurdering i tilstrækkeligt omfang derved, at fondets repræsentantskab, ministeriet og rigsrevisionen orienteres om købspriserne, og derved, at enhver borger ved henvendelse til Statens Kunstfond kan få oplyst, hvad de enkelte værker er indkøbt for.

Jeg tvivler i øvrigt på, at der blandt de institutioner, der efter ansøgning modtager

[Ministeren for kulturelle anliggender]

kunstværker fra Statens Kunstfond, og det publikum, der besøger kunsthøjens udstilling på Statens Museum for Kunst, er interesse i at kende de priser, som kunstværkerne er indkøbt for. Normalt vil interessen hos institutionerne og publikum ligge i værkernes kunstneriske værdi og i den oplevelse, som de giver publikum.

Som anført af Statens Kunstfond er det også væsentligt, at indkøbspriserne i løbet af få år vil være misvisende.

Spm. nr. 596

Til *finansministeren* (10/2 81) af:

Grethe Fenger Møller (KF):

»Har regeringen yderligere planer om at angribe de offentligt ansattes pensionsordninger, siden finansministeren har erklæret sig uvillig til at afgive garanti om ikke at gribe ind i pensionerne i den kommende overenskomstperiode?«

Begrundelse

De offentligt ansattes pensionsordninger er et væsentligt led i hele tjenestemandsbegrebet. Et angreb på pensionsordningerne er derfor et angreb på tjenestemandssystemet. Fastholder finansminister Svend Jakobsen, at regeringen ikke vil give de offentligt ansatte garantier for uændrede pensionsforhold i den kommende overenskomstperiode, må det derfor opfattes, som om socialdemokratiet er på vej væk fra det nuværende tjenestemandssystem.

Regeringen har ansvaret for, at der er ro på det offentlige arbejdsmarked. Det sikrer man ikke ved at skabe usikkerhed om pensionsforhold, der for den enkelte lønmodtager er et lige så afgørende spørgsmål som lønnen. Det konservative folkeparti anser det for fundamentalt, at der ikke sker en udhuling og forringelse af pensionsordninger, der er et led i et ansættelsesforhold. Derfor talte vi skarpt imod Ritt Bjerregaards anden fase af socialindkomsten, der er et anslag mod de offentligt ansatte, og derfor opfordrer vi finansministeren til at give de offentligt ansatte en pensionsgaranti i lighed med, hvad hans forgænger har gjort, for dermed at lette overenskomstforhandlingerne og skabe tryk-
hed blandt statens og kommunernes medarbejdere.

Besvarelse (17/2 81):

Finansministeren (Svend Jakobsen):

Tjenestemændenes Fællesudvalg har i forbindelse med fremsættelsen af sine krav til aftalefornyelsen pr. 1. april 1981 gjort opmærksom på, at man ønsker regeringens tilsagn om, at der ikke uden centralorganisationernes samtykke fremsættes forslag til ændring af tjenestemændenes pensionsregler i aftaleperioden 1981-83. Dette spørgsmål har endnu ikke været berørt under de igangværende aftaleforhandlinger.

På overenskomstområdet har Akademiker-
nes Centralorganisation fremsat et krav om sikring mod, at der i overenskomstperioden foretages indgreb over for pensionsordningerne. På et møde den 2. februar 1981 med Akademiker-
nes Centralorganisation har jeg meddelt, at de ved aftale fastsatte pensionsbidragsstørrelser vil være gældende for hele den pågældende overenskomstperiode. Jeg har derimod ikke kunnet give tilsagn om, at der ikke vil blive foretaget ændringer af beskatningsregler eller regler for placering af pensionskassernes midler, selv om der ikke foreligger aktuelle planer ud over det forslag til lov om anbringelse af forsikringsselskabers og pensionskassers midler i erhvervsvirksomhed, der for tiden er til behandling i folketingets erhvervsudvalg.

I øvrigt finder jeg ikke, at jeg bør udtale mig nærmere om overenskomstforhold på nuværende tidspunkt.

Spm. nr. 597

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (10/2 81) af:

Fogh Rasmussen (V):

»Hvilke oplysninger kan ministeren give om stednavneudvalgets virksomhed?«

Begrundelse

I brev af 21. januar 1981 har ministeren meddelt formanden for Thorning Borgerforening, at ministeren efter indstilling fra stednavneudvalget fastholder stavemåden »Thorning« i stedet for den af den lokale befolkning ønskede og anvendte stavemåde »Thorning«.

[Fogh Rasmussen]

Afgørelsen har med rette vakt undren i den lokale befolkning, som massivt har bakket op om »h«et i Thorning.

På denne baggrund er det af interesse at få oplyst, efter hvilke kriterier stednavneudvalget arbejder, hvilke sager udvalget typisk behandler, hvem der sidder i udvalget, efter hvilke kriterier og for hvilken periode udvalgets medlemmer udpeges, hvorledes udvalgets arbejde finansieres, og hvad det vil koste i indeværende finansår.

Besvarelse (19/2 81):

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Stednavneudvalget blev nedsat den 13. juli 1910 under Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Med virkning fra 1. april 1977 overførtes Stednavneudvalget fra undervisningsministeriet til ministeriet for kulturelle anliggender.

I forbindelse med denne ressortmæssige ændring udarbejdede en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for såvel Stednavneudvalget som Københavns Universitets Institut for Navneforskning et forslag til reorganisation af Stednavneudvalget. Ifølge dette forslag skulle følgende opgaver henlægges til udvalget:

1. Fastsættelse af retskrivning af navne på lokaliteter, for hvilke der er praktisk (kartografisk, postalt, lokalt m.m.) behov for en retskrivningsform. Undtaget herfra er navne på enkeltbebyggelser under 20 tdr. hartkorn.
2. Fastsættelse af retskrivning af navne på enkeltbebyggelser under 20 tdr. hartkorn, for så vidt som navnene ønskes tinglyst.
3. Fastsættelse af formen på nydannede, herunder ændrede, navne på lokaliteter af ovenfor under 1) og 2) nævnte arter.
4. Udsendelse af retskrivningslister, hvori fastslås den navneform, som skal bruges i offentlige forhold. Lejlighedsvis – f.eks. 3-årligt – publicering af de i det forløbne interval truffene afgørelser.

Den 10. juni 1977 har kulturministeriet tiltrådt, at de nævnte opgaver henhører under Stednavneudvalget, idet man dog herved har forudsat, at udvalgets virksomhed – således som det har været tilfældet, siden udvalget blev nedsat i 1910 – alene skal være af rådgivende art, medens beføjelsen til autori-

sation af stednavne som hidtil varetages af ministeriet. Ressortministeriets repræsentant i Stednavneudvalget er formand for udvalget.

Kriterierne for udførelsen af de ovennævnte opgaver er udførligt behandlet i forordet til »Fortegnelse over stednavne i amterne øst for Lillebælt« udgivet af Stednavneudvalget, autoriseret af ministeriet for kulturelle anliggender, i kommission hos Akademisk Forlag 1978.

Opmærksomheden kan især henledes på følgende afsnit fra det nævnte forord:

a) Navnenes retskrivning er i hovedsagen baseret på de principper, der blev lagt til grund for udarbejdelsen af den første autoriserede liste (1932) og findes aftrykt i dennes forord. Der er dog i tidens løb sket en del ændringer, hvorfor de nu fulgte principper her kort skal anføres, idet det skal understreges, at udvalget i vid udstrækning har taget hensyn til lokale ønsker, ligesom man, hvor praktiske grunde (forvekslingsmulighed, lokal tradition) har talt for det, har fraveget principperne.

b) Nutidsord, der med sikkerhed genkendes som stednavne eller led i stednavne, staves normalt i overensstemmelse med den officielle retskrivning, f. eks. Ugledige (ikke Ugledie).

c) Stednavne, som er etymologisk identiske, staves ens:

d) I ældre dansk retskrivning betegnedes den korte æ-lyd ofte ved e, og i en mængde tilfælde bruges i den officielle retskrivning endnu e for kort æ, i stednavne er e fremherskende: Bjernede, Helsingør, osv. På dette punkt følges bestående sprogbrug, således skrives nu – stemmende med 3 – e i forbindelser, hvori indgår ordene bjerg, fjeld, hjelm og jern.

e) Stednavne, der afspejler ældre tiders skrivevaner, må i almindelighed vige for former, som stemmer med den officielle retskrivning:

- For tidligere skrevet aa bruges overalt bogstavet å, og dets plads er sidst i alfabetet, f. eks. skrives Kås, Langå, Ågerup.
- Stumt h slettes. 1) Sædvanligvis i forbindelsen th, f. eks. Antonshåb, Torø, Tåstrup. Undtagelser: Korinth, Thomas, Thurø. 2) Som betegnelse for vokallængde, f. eks. skrives -dal, aldrig -dahl.

[Ministeren for kulturelle anliggender]

– Efter g og k, foran e, æ og ø bortfalder j, f. eks. Gentofte, Kærby, Køge.

Ved reorganisationen blev det vedtaget, at Stednavneudvalget skulle sammensættes af 9 medlemmer repræsenterende de nedennævnte institutioner.

For perioden 1. januar 1981–31. december 1983 er følgende medlemmer beskikkede:

Administrator Bent Collin, Nationalmuseet, repræsentant for kulturministeriet (formand)

Oberst Frits Buchwaldt, Geodætisk Institut, repræsentant for de statslige brugere

Kontorchef Robert Bjerne Fixen, Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet, repræsentant for de statslige brugere

Direktør Jens M. Nielsen, Amtsrådsforeningen i Danmark, repræsentant for amtskommunerne

Viceborgmester Hilmar Sølund, Herning, repræsentant for kommunerne

Landsarkivar Jens Holmgaard, Landsarkivet for Nørrejylland, repræsentant for arkivvæsenet

Lektor Gordon Albøge og lektor Birte Hjort Pedersen samt lektor, dr. phil. Bent Jørgensen, alle tre som repræsentanter for Københavns Universitets Institut for Navneforskning.

I undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 396 af 14. august 1978 om Københavns Universitets Institut for Navneforskning fastsættes bl. a. følgende i § 1:

Der påhviler Institut for Navneforskning følgende opgaver over for Stednavneudvalget under ministeriet for kulturelle anliggender:

1. af og blandt de fastansatte videnskabelige medarbejdere at udpege 3 repræsentanter til for 3 år ad gangen at indtræde som medlemmer af udvalget. Ved udpegningen skal det tilstræbes, at den størst mulige grad af sagkundskab bliver repræsenteret,
2. at varetage udvalgets sekretariatsforretninger,
3. at yde rådgivning ved løsningen af de ovenfor i nærværende skriftlige besvarelse omtalte 4 opgaver.

Som svar på spørgsmålet om finansiering af udvalget kan oplyses, at Stednavneudvalget på finansloven for 1981 er opført med et tilskud på 5.700 kr.

Spm. nr. 598

Til *finansministeren* (10/2 81) af:

Grethe Fenger Møller (KF):

»Vil ministeren trods sin tidligere udtalelse afgive en garanti om ikke at gribe ind i de offentligt ansattes pensionsordninger, såfremt de offentligt ansattes organisationer opfordrer hertil?«

Besvarelse (17/2 81):

Finansministeren (Svend Jakobsen):

Jeg skal henvise til besvarelsen af spørgsmål nr. 596, hvoraf fremgår, at der for øjeblikket forhandles med Tjenestemændenes Fællesudvalg og de overenskomstansatte akademikergrupper om aftale- og overenskomstfornyelserne pr. 1. april 1981, og at organisationerne i den forbindelse har rejst spørgsmålet om pensionsordningerne.

Jeg kan derfor ikke for øjeblikket udtale mig nærmere om pensionsspørgsmålet.

Spm. nr. 599

Til *undervisningsministeren* (11/2 81) af:

Mølgaard (DR):

»Vil ministeren tage afstand fra diskrimination af homofile pædagoger inden for bl.a. folkeskolen og dermed lægge afstand over for den generelle udtalelse fra K. Helveg Petersen i dennes undervisningsministertid som svaret på diskriminationen, at det bør frarådes homofile at vælge lærergerningen?«

Begrundelse

Forfølgelsen af homofile er et gammelkendt fænomen, der også har haft tragiske udløbere i skoleverdenen. Kollektivt har homofile været anset for kriminelle eller latente forbrydere med en lige så ringe saglig baggrund som tilsvarende mistanker over for heteroseksuelle. Fordomme har fremdrevet hekseprocesser på området.

Ministeren styrer naturligvis ikke udviklingen i fordomme og deraf følgende adfærd i den enkelte skoleenhed, men en afstandtagen af den i spørgsmålet anførte art vil utvivlsomt være af betydning som supplement til den meget sene hjemlige ændring i sundhedsstyrelsens syn på homoseksualitet for nylig, hvor fænomenet slettedes af sygdomsforteg-

[Mølgaard]

nelsen mange år efter, at f.eks. USA, England og Sverige havde ændret syn på sagen.

Den nævnte tidligere undervisningsministers passive udtalelses baggrund skal rekapituleres. Det drejer sig om den såkaldte Blovstrødsag: en lærer havde en dag i en kollegas gemmer fundet et par nøgenbilleder, som han forelagde for skolens rektor, der gik til skolekommissionen og sognerådet, som igen forelagde sagen for politiet, der gennemførte en undersøgelse ved at udspørge samtlige skolens elever, om de havde været genstand for tilnærmelser fra den pågældende skolelærers side. Det viste sig, at ingen havde oplevet noget sådant, og politiet bakkede ud af sagen, idet nøgenbillederne ikke engang var pornografiske i den daværende pornografilovs forstand. Men sagen kørte videre, læreren blev suspenderet og senere afskediget, skønt der på Blovstrød Kro blev afholdt offentlige protestmøder. Læreren, der havde optrådt som tyv ved at bemægtige sig billederne, skete der intet med, han fik lov til at fortsætte på skolen.

Det er efter spørgerens mening indlysende, at eventuelle seksualitetsforbrydelser fra homoseksuelle så lidt som fra heteroseksuelle pædagogers side ikke bør accepteres – men uanset om det drejer sig om homofile eller heteroseksuelle og om pædagoger eller andre, bør princippet om, at man er ikke-skyldig, indtil det modsatte er bevist, fastholdes.

Besvarelse (20/2 81):

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Som det fremgår af begrundelsen for spørgsmålet, var baggrunden for den tidligere undervisningsministers udtalelse i 1961 en konkret sag, og jeg vil gerne indledningsvis slå fast, at den pågældende lærer blev afskediget efter ansøgning på grund af svagelig-hed.

Med hensyn til homofile pædagogers ansættelse i folkeskolen kan jeg oplyse, at en person, der har gennemført den i folkeskolelovens § 27 foreskrevne læreruddannelse, opfylder betingelserne for at kunne varetage undervisningen i folkeskolen.

Ansættelse af lærere er imidlertid som bekendt overladt til de lokale skolemyndigheder, og disse myndigheder må – ud over at påse overholdelse af de lovbestemte krav – foretage en vurdering af de foreliggende an-

søgninger til en lærerstilling på grundlag af et samlet skøn over den enkelte ansøgers egnethed. Heri indgår en række momenter, der kan variere under hensyn til de særlige lokale forhold.

Jeg kan ikke foreskrive de stedlige skolemyndigheder, hvorledes de skal udøve dette skøn, men der skal ikke herske tvivl om, at jeg principielt tager afstand fra diskrimination under enhver form.

Spm. nr. 600

Til *undervisningsministeren* (11/2 81) af:

Svend Erik Hovmand (V):

»Hvornår vil ministeren tage initiativ til ændring af de økonomiske støttemuligheder for henholdsvis EFG-elever og elever, der gennemgår en erhvervsuddannelse på landbrugsskoler, gartnerskoler og husholdningsskoler, således at der sikres økonomisk ligestilling mellem de to uddannelsesformer?«

Begrundelse

Der henvises til forliget om ungdomsuddannelserne (B 83 – 1979/80), hvorefter »de økonomiske støtteordninger ikke (må) virke forvridende på de unges valg af uddannelses-tilbud m. v.«.

Sammenlignes elever på EFG-basisuddannelsen med landbrugsskoleelever, viser det sig, at sidstnævnte må betale ca. 4 gange så meget om dagen for opholdet i forhold til EFG-eleverne. (Sammenligningen bygger på, at eleverne i begge tilfælde bor på skolen). Hertil kommer, at EFG-eleverne har gratis bøger og materiale samt næsten fri transport, mens landbrugsskoleeleverne skal betale for bøger, materiale, sengetøj og transport.

I dag er det endvidere sådan, at der kan ydes statstilskud til landbrugsskoleeleverne. Er eleven under 21 år, er støtten afhængig af forældrenes indkomst, er eleven over 21 år, er det egenindkomsten, der er afgørende.

Undersøgelsen viser, at statsstøtten i gennemsnit udgør ca. 1.500 kr. pr. elev pr. 5 mdr.s kursus. Til sammenligning er udgifterne til et sådant 5 mdr.s ophold på lidt under 10.000 kr.

Med indførelse af socialindkomsten ændres dette væsentligt for elever under 21 år, idet støtten bliver afhængig af forældrenes socialindkomst. Som følge af formuetillægget

[Svend Erik Hovmand]

vil omkring 80 pct. af de elever, der i dag modtager tilskud, ikke modtage statstilskud efter de nye regler om socialindkomst.

Det ses altså, at uligheden mellem de to uddannelsesformer øges endnu mere, end tilfældet var før indførelsen af socialindkomstbegrebet. Og resultatet er i direkte modstrid med det forlig, som regeringen indgik med venstre om ungdomsuddannelserne.

Besvarelse (20/2 81):

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Baggrunden for forskellen i vilkår mellem EFG-elever og landbrugsskoleelever m. fl. under ophold på henholdsvis skolehjem og landbrugsskole er, at EFG-eleverne undervises på handelsskoler og tekniske skoler, der modtager 100 pct. statstilskud til driften af denne undervisning. Eleverne på disse skoler kan under visse betingelser optages på skolehjem, hvortil de kun betaler et mindre beløb pr. dag, i finansåret 1980 således 19 kr. Landbrugsskoler, gartnerskole og husholdningsskoler er lovgivningsmæssigt behandlet sammen med højskoler og efterskoler, der kun modtager 85 pct. statstilskud til de driftsudgifter, der er forbundet med undervisningen, mens eleverne gennem skolepenge betaler de resterende udgifter til undervisning og materialer samt udgifterne til kost og logi. Der er dog som anført i spørgsmålet mulighed for at opnå stats- og kommunal støtte til skoleopholdet.

Denne forskel i tilskuddets størrelse m. v. hører sammen med den traditionelle frie stilling, som skolerne under højskoleloven indtager i forhold til erhvervsskolerne, og forskellen i de to elevgruppers økonomiske vilkår beror således på, at f. eks. landbrugsuddannelserne traditionsmæssigt er knyttet til landbrugsskolerne, mens EFG-uddannelsen er henlagt til erhvervsskolerne.

Der er også forskelle i andre vilkår mellem de to elevgrupper, således har alle elever på landbrugsskoler, gartnerskoler og husholdningsskoler som hovedregel pligt til at bo på skolerne, da hele skoleforløbet bygger på en vekselvirkning mellem læreres og elevs samvær omkring undervisning og fritidsaktiviteter. Derimod har EFG-elever som alle andre elever under erhvervsfaglig grunduddannelse på handelsskoler og tekniske skoler m. fl. ikke pligt til at bo på skolehjem, der

sarere fungerer som et kollegium. Eleverne har efter praksis kun ret til at bo på skolehjem, hvis rejsetiden mellem skolen og hjemmet overstiger 1¼ time. I basisuddannelsen optages EFG-eleverne normalt på den skole, der ligger nærmest elevens bopæl, og der bliver derfor normalt ikke tale om skolehjemsoophold.

En ligestilling mellem de to uddannelsesformer kunne tænkes at ske enten ved at løsrive de landbrugsskoler m. fl., der giver en erhvervsuddannelse, fra højskoleområdet og gøre dem til tekniske skoler eller ved at udskille eleverne ved de erhvervmæssige uddannelser på landbrugsskolerne og gøre dem til EFG-elever med de deraf følgende tilskudsmæssige konsekvenser for skolerne. I sådanne tilfælde vil man ikke kunne opretholde kostforpligtelsen for eleverne.

Der foreligger ikke tilkendegivelser for ministeriet i den her nævnte retning fra landbrugsskolerne.

Spm. nr. 601

Til *udenrigsministeren* (11/2 81) af:

Inge Krogh (KrF):

»Vil ministeren af- eller bekræfte meddelelser i dagspressen om, at u-landsarbejde udføres af halvvoksne børn og under økonomiske forhold, hvor det er umuligt at opretholde en rimelig levevis, og hvordan vil ministeren i bekræftende fald forhindre, at dette sker?«

Begrundelse

Bl. a. ifølge B.T. fra den 11. februar 1981 udsender Tvindorganisationen »U-lands-hjælp fra Folk til Folk« børn og ganske unge til arbejde i u-landene. Udsendelsen sker delvis for offentlige midler. I samme artikel oplyses det endvidere, at de midler, der stilles til rådighed for de udsendte, er så ringe, at det er nødvendigt at tigge sig frem til bl. a. overnatningsmuligheder og transport.

Besvarelse (18/2 81):

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

I begrundelsen for det stillede spørgsmål henvises der til en artikel i B.T. fra 11. februar 1981 vedrørende et kostskoleprojekt, der gennemføres i Zimbabwe af den private or-

[Udenrigsministeren]

ganisation »U-landshjælp fra Folk til Folk« (UFF). Det pågældende projekt har til formål at bygge en kostskole til ca. 1.500 børn samt udstyre skolen og de tilhørende bygninger med møbler og inventar. Projektet er et led i genbosætningen af de børn, der under borgerkrigen levede i flygtningelejre i nabolandene. Byggeriet skrider frem efter tidsplanen, og undervisningen er påbegyndt.

Danida har – i lighed med de tilsvarende svenske og norske statslige bistandsorganisationer, SIDA og NORAD – ydet et tilskud på 1 mill. kr. til byggematerialer og inventar til projektet. Danida har herudover ydet bidrag på 305.000 kr. til landbrugsmateriel til et landbrugsprojekt, der er etableret i tilknytning til kostskolen.

Der er derimod ikke af danske statsmidler ydet tilskud til udsendelse af de unge fra bl. a. Danmark, der deltager i projektet. UFF har over for udenrigsministeriet oplyst, at de udsendes rejse og ophold er betalt af private midler.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at en anmodning fra UFF om statsbistand til udsendelse af frivillige til Zimbabwe er afslået, idet administrationen af frivilligprogrammer er overladt til Mellemfolkeligt Samvirke.

De modtagne rapporter om projektet har vist, at det bliver meget værdsat af de zimbabwanske myndigheder. En af årsagerne hertil er netop det forhold, at unge fra Danmark, Sverige og Norge arbejder sammen med unge fra Zimbabwe, og at det sker på lige vilkår. Der er tale om en mere nøjsom tilværelse, end den vi er vant til i Danmark. UFF har imidlertid oplyst, at der er tilstrækkelige fødevarer m. v. til de unges forplejning.

Spm. nr. 604

Til forsvarsministeren (12/2 81) af:

Arentoft (FP):

»Vil ministeren være velvilligt indstillet over for en åbning af Værløse flyveplads for almen flyvning, såfremt de implicerede værnschefer finder det forsvarligt?«

Begrundelse

I forbindelse med Skovlunde flyveplads' lukning mangler Nordsjællandsområdet en offentlig flyveplads, hvor mindre virksomheder

kan udføre forretningsflyvning samt rutetaxiflyvning til bl. a. vore nordlige øer.

I Jylland fungerer ordningen med civilflyvning på vore militære flyvepladser udmærket, hvorfor det er spild af tid, penge og energi, når folk fra Nordsjælland unødigt tvinges til at anvende en flyveplads langt syd for København.

En kombineret brug af Værløse flyveplads til både militær og civil flyvning ville give jordpersonellet mere træning, uden at dette ville koste forsvaret ekstra. Ydermere ville der kunne opnås en direkte indtægt gennem betaling af startafgifter.

Besvarelse (23/2 81):

Forsvarsministeren (Søgaard):

Såvel civile myndigheder som luftfartsforetagender rejste gennem årene 1958–67 med mellemrum og med vekslende motiveringer spørgsmålet om civil beflyvning af flyvestation Værløse.

Den daværende flyverkommandos – og forsvarsministeriets – indstilling var, at man absolut måtte fraråde en åbning af flyvestationen for almenflyvningen, bl. a. af hensyn til flyvesikkerheden, flyvevåbnets operationsfrihed og den militære sikkerhedstjeneste. I forbindelse med sagen rettede Værløse kommune, støttet af de omliggende kommuner, en meget kraftig henvendelse til ministeriet for offentlige arbejder med det formål at forhindre yderligere beflyvning af flyvestationen.

Der er siden da ikke sket nogen ændring i forsvarets anvendelse af eller behov for flyvestation Værløse. En eventuel senere ændret status, hvorom ingen beslutning foreligger, vil i givet fald først få virkning fra midten af indeværende årti.

For at begrænse generne for de i weekend-er og på helligdage stærkt søgte rekreative områder i Københavns nordlige omegn indførte forsvarsministeriet i 1970 en række restriktioner for beflyvningen af Værløse i de omhandlede perioder. Disse begrænsninger er fortsat gældende.

Forsvarskommandoen har udtalt, at man ikke kan gå ind for en åbning af flyvestation Værløse for almenflyvning. Jeg finder derfor ikke anledning til at overveje en sådan åbning.

Spm. nr. 607

Til *miljøministeren* (13/2 81) af:

Alfred Hansen (DR):

»Vil ministeren tage initiativ til at sikre, at skovstyrelsens planer om nedrivning af Dollerup Mølle opgives definitivt eller udsættes på ubestemt tid, indtil man grundigt har undersøgt andre anvendelsesmuligheder, eventuelt i samarbejde med Dollerup og Omegns Beboerforening?«

Begrundelse

Det fremgår af Viborg Stifts Folkeblad den 26. januar 1981 og Skive Folkeblad den 10. februar 1981, at skovstyrelsen, der ejer den gamle mølle, har sat 1. marts 1981 som sidste frist for beslutning om en anden anvendelse af møllen.

Den lokale beboerforening mener meget forståeligt, at denne frist er for kort, hvorfor ministeren opfordres til at udskyde tidsfristen for endelig beslutning om, hvilken skæbne der skal overgå Dollerup Møllens bygninger, hvis eventuelle nedrivning vil være et uerstatteligt tab både historisk, kulturelt og miljømæssigt.

En stigende erkendelse i befolkningen og blandt politikerne af, at landsbysamfundene bør have et bedre eksistensgrundlag, tilsiger yderligere, at ministeren bør sikre de miljømæssige og menneskelige fordele, der er ved at bevare aktiviteterne i de små samfund, både når det drejer sig om arbejdspladser, forretninger og fritidsaktiviteter.

Besvarelse (20/2 81):

Miljøministeren (Erik Holst):

Skovstyrelsen har i anledning af spørgsmålet oplyst følgende:

»Dollerup Mølle, der blev erhvervet af miljøministeriet den 1. januar 1980, er beliggende syd for Hald Sø i umiddelbar tilknytning til andre statsarealer. Ejendommen består af ca. 14 ha jord (landbrug og mose), der frednings- og miljømæssigt er særdeles værdifuld, samt et større kompleks af gamle fabriksbygninger (tekstilvirksomhed), der for størstedelens vedkommende havde stået ubenyttet i mange år og derfor ved statens overtagelse af ejendommen var i stærkt forfald og skæmmende for stedet. Nogle af bygningerne repræsenterede dog en vis værdi, f. eks. hovedbygningen, som den forrige ejer

begyndte at istandsætte, idet han ofrede ca. 700.000 kr. på færdiggørelse af de ydre rammer, medens der intet er gjort med hensyn til bygningens indre bortset fra etablering af ny etageadskillelse.

Forud for statens erhvervelse af ejendommen gik en lang række forhandlinger med bl.a. friluftsrådet samt amtskommune og kommune for om muligt at finde en relevant anvendelse af bygningerne, gerne i den form, at staten erhvervede jorden og de ringeste bygninger, medens den eventuelt interesserede part kunne overtage de anvendelige bygninger med et passende udenomsareal.

Der fremkom flere forslag til anvendelse af bygningsmassen, men bortset fra et enkelt kunne ingen af de øvrige forslag realiseres grundet på manglende økonomisk baggrund herfor.

Det eneste forslag, man fandt burde søges fremmet, var et forslag fra en sammenslutning af 5 nordjyske lilleskoler, der ønskede at anvende de bedst bevarede bygninger til lejr- og efterskolevirksomhed.

Efter at have overvejet skovstyrelsens tilbud har lilleskolerne i december 1980 meddelt skovdistriktet, at man for tiden ikke ser sig i stand til at indgå et lejemaal på de af skovstyrelsen opstillede krav.

Da mulighederne for en realistisk anvendelse af denne del af bygningsmassen således ikke længere syntes at være til stede, ansøgte Viborg skovdistrikt efter aftale med skovstyrelsen Viborg kommune om den nødvendige tilladelse i henhold til bygningslovgivningen til nedrivning af denne del af bygningsmassen. Det skal i denne forbindelse oplyses, at skovdistriktet allerede i 1980 havde opnået tilladelse af kommunen og gennemført en fjernelse af de dårligst vedligeholdte fabriksbygninger, svarende til ca. 1/3 af den samlede bygningsmasse.

De bygninger, der nu ønskes nedrevet, udgør skønsmæssigt ca. 1/3 af den oprindelige bygningsmasse på ca. 4.500 etagemeter.

Bekendt med skovdistriktets ansøgning om nedrivningstilladelse har Dollerup Beboerforening rettet henvendelse til skovdistriktet med anmodning om i givet fald at få rådighed over en del af de bygninger, der oprindeligt var tænkt udlejet til lilleskolerne.

Skovdistriktet har været positivt indstillet heroverfor, men har ønsket en hurtig afklaring af, hvorvidt beboerforeningen i det hele

[Miljøministeren]

taget var i stand til økonomisk at kunne klare et lejemål, istandsættelse, vedligeholdelse samt opvarmning af de pågældende bygninger. Det skal herved bemærkes, at det oprindelige varmesystem blev afbrudt i forbindelse med nedrivning af den første tredjedel af bygningsmassen, således at der skal etableres ny varmforsyning i den bygning, som beboerforeningen ønsker rådighed over.

Skovdistriktet har i skrivelse af 10. december 1980 meddelt beboerforeningen, at de skulle fremkomme med et realistisk forslag, idet man samtidig gav foreningen en frist indtil 1. marts 1981 til afklaring heraf.

Beboerforeningen arrangerede herefter et offentligt møde den 9. februar 1981, hvorved det aftaltes, at foreningen samler evt. interesserede beboere på stedet søndag den 22. februar 1981, og at foreningen inden dette tidspunkt får udarbejdet et overslag over de udgifter, foreningen må afholde for at etablere og drive den pågældende bygning, og hvorefter foreningens bestyrelse og skovdistriktet optager forhandling for at konstatere, om planerne kan realiseres.

På indeværende tidspunkt er der således givet tilsagn til Dollerup Beboerforening om at undersøge mulighederne for indgåelse af et lejemål i en del af de bygninger, der ønskes nedrevet.«

Jeg kan henvise til skovstyrelsens redegørelse. Som det fremgår af denne, har flere mulige anvendelser været søgt gennemført, uden at der har været økonomisk basis herfor. Det fremgår desuden, at der for øjeblikket føres forhandlinger mellem Dollerup Beboerforening og statsskovvæsenet. Der vil naturligvis ikke blive tale om at nedrive nogen af bygningerne, før der er nået en afklaring i sagen.

Jeg har bedt skovstyrelsen om at underrette mig om resultatet af forhandlingerne med beboerforeningen.

Spm. nr. 608

Til indenrigsministeren (13/2 81) af:

Birgith Mogensen (CD):

»Vil ministeren be- eller afkræfte rigtigheden af påstanden om, at sundhedsstyrelsen nu har stoppet den af læge Ole Hjortø i nogen tid foretagne behandling af 42 narkomaner med såkaldte medicinske »substitutter«

uden at tilbyde klientelet nogen anden form for medicinsk behandling?«

Begrundelse

Omtalte narkoklientel på 42 personer er at betegne som hårdt belastede ungdomsnarkomaner. De har tidligere gennemgået op til 30 korte metadonnedtrapninger. Hver gang er de faldet tilbage i det hårde stofmiljø, fordi metadonnedtrapningerne har været af for kort varighed. De har af samme årsag ikke kunnet motiveres for det egentlige socialpædagogiske helbredessystem.

Læge Hjortø har præsteret at få disse 42 narkomaner til at fungere ved hjælp af medicin. F. eks. ophørte klientelet's kriminelle handlinger.

Det er denne behandling, som sundhedsstyrelsen har stoppet uden at give narkomanerne andet behandlingstilbud.

Kendsgerningerne pr. dags dato er, at én af de 42 narkomaner har begået selvmord, 6 andre har meddelt Hjortø, at de agter at benytte samme udvej, såfremt de ikke kan opnå en effektiv form for behandling.

De resterende 30-35 personer er vendt tilbage i det hårde stofmiljø med kriminalitet, prostitution, leverbetændelse og andre elendigheder til følge.

Besvarelse (16/2 81):

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Sundhedsstyrelsen fratog den 25. oktober 1978 læge Ole Hjortø retten til at ordinere euforiserende stoffer, da styrelsen fandt, at lægens ordination til 174 klienter ikke foregik forsvarligt. Senere har styrelsen afslået at tilbagegive Ole Hjortø ordinationsretten, da man var blevet bekendt med, at han til en lang række stofmisbrugere havde ordineret såkaldte metadonsubstitutter, hvilket var at sidestille med den vedligeholdelsesbehandling, som han tidligere havde givet i form af metadon. Sundhedsstyrelsen betragtede disse ordinationer som en omgåelse af de gældende udleveringsbestemmelser og dermed af Ole Hjortø's begrænsede ordinationsret, således at han på denne måde udnyttede en utilstøttet mulighed for at behandle stofmisbrugere uden om alle kontrolforanstaltninger.

Hertil kommer, at det er sundhedsstyrelsens opfattelse, at Ole Hjortø i flere tilfælde

[Indenrigsministeren]

har iværksat behandlinger med metadonsubstitutter til stofmisbrugere, der samtidig var i behandling andetsteds, eksempelvis i de københavnske behandlingsinstitutioner, og uden at orientere disse herom.

På denne baggrund er Ole Hjortø af sundhedsstyrelsen i november 1980 blevet pålagt at ophøre med behandlingen af stofmisbrugere med metadonsubstitutter, således at de pågældende 42 klienter skulle nedtrappes over en periode på 2-3 uger.

Sundhedsstyrelsen orienterede samtidig Københavns kommune om det afgivne pålæg og henstillede, at narkotikasamrådet fremskyndede behandlingen af sagerne vedrørende de 42 klienter, som Ole Hjortø skulle nedtrappe, og som har bopæl i Københavns kommune.

Nedtrapningen af de pågældende klienter blev imidlertid først iværksat i januar måned 1981 efter fornyet henvendelse fra sundhedsstyrelsen til Ole Hjortø.

Københavns kommune, der ifølge bistandsloven har ansvaret for behandlingen af narkomaner i kommunen, har oplyst, at samtlige klienter, der tidligere har været i behandling hos Ole Hjortø, har modtaget et sufficient tilbud om videre behandling, at de klienter, der af samrådet har fået anbefalet behandling understøttet af metadon, for flertallets vedkommende behandles på psykiatriske afdelinger og hos speciallæger i psykiatri, enkelte dog hos praktiserende læger, og at magistratens indstilling af 14. april 1980, bl.a. om oprettelse af et behandlingsteam til at forestå den ovennævnte behandling understøttet af metadon, endnu ikke er færdigbehandlet af borgerrepræsentationens socialudvalg.

Efter det for mig oplyste har et ikke ubetydeligt antal af de omhandlede stofmisbrugere ikke kunnet acceptere eller følge kommunens tilbud om den videre behandling. Jeg ser heri et udtryk for, at den af kommunen tilbudte behandling ikke har været sufficient for en del af det omhandlede klientel, og jeg er - ligesom sundhedsstyrelsen - yderst betænkelig ved behandlingssituationen for de hårdest belastede stofmisbrugere i Københavns kommune. Det er min opfattelse, at der bør ske en ændring af behandlingstilbudene, således at disse bliver mere egnede for denne ældre, hårdest belastede gruppe, herunder at der i Københavns kommune bliver mulighed

for, at der i praksis kan gives denne gruppe stofmisbrugere et tilbud om behandling understøttet af længerevarende metadontilbringning.

Som nævnt ovenfor er behandlingen af narkomaner ifølge bistandsloven en kommunal opgave, og det ligger derfor uden for såvel sundhedsstyrelsens som indenrigsministeriets kompetence at rette særlige behandlingstilbud til den omhandlede gruppe stofmisbrugere. Jeg kan imidlertid oplyse, at jeg har haft kontakt med de ansvarlige i Københavns kommune med henblik på en bedring af behandlingssituationen i kommunen.

Spm. nr. 614

Til indenrigsministeren (16/2 81) af:

Ib Christensen (DR):

»Kan ministeren bekræfte, at regeringen har planer om at nedsætte den amtskommunale grundskyldpromille fra 1982?«

Begrundelse

Ifølge Radioavisen kl. 12 den 15. februar 1981 foretages der i øjeblikket beregninger i indenrigsministeriet med henblik på lovforslag i folketinget om nedsættelse af loftet over den amtskommunale grundskyldpromille fra 1982, i det mindste for så vidt angår landbrugsjord.

Oplysningen forekommer forbløffende, bl.a. på baggrund af, at det økonomisk-politiske forlig mellem regeringen og partierne det radikale venstre, centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti udløber den 31. december 1981. Følgelig skulle der ikke bestå nogen såkaldt politisk nødvendighed i at forringe den amtskommunale grundskyld og tilsvarende forøge den amtskommunale indkomstbeskatning.

Det forekommer ud fra enhver betragtning at være en bedre udvej at søge lovgivningen ændret, så amtskommunerne i lighed med primærkommunerne får frihed til selv at bestemme grundskyldpromillerne, ligesom de allerede i dag selv kan fastsætte udskrivningsprocenten for så vidt angår indkomstbeskatningen.

Besvarelse (20/2 81):

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

[Indenrigsministeren]

Bestemmelsen i § 2 i lov om udskrivning af skat til amtskommunen (lovbekendtgørelse nr. 534 af 30. oktober 1974) indebærer i praksis, at den amtskommunale grundskyld i alle amtskommuner skal udskrives med 20 promille af de afgiftspligtige grundværdier.

Som følge af stigningen i grundværdier ved 16. almindelige vurdering pr. 1. april 1977 blev det ved lov nr. 275 af 8. juni 1977 fastsat, at den amtskommunale grundskyld for skatteråret 1978 skulle udskrives med 13 promille.

Tilsvarende blev den amtskommunale grundskyldpromille ved lov nr. 269 af 8. juni 1978 fastsat til 15 for skatteåret 1979 og ved lov nr. 216 af 23. maj 1979 ligeledes fastsat til 15 for skatteårene 1980 og 1981.

Med udløbet af denne lov i 1981 træder bestemmelsen i § 2 i lov om udskrivning af skat til amtskommunen på ny i kraft, således at den amtskommunale grundskyld, såfremt der ikke lovgivningsmæssigt gribes ind, atter skal udskrives med 20 promille fra og med skatteåret 1982, hvor ansættelsen af grundværdier ved 17. almindelige vurdering pr. 1. april 1981 får skattemæssig virkning.

Regeringen overvejer for tiden, om der skal fremsættes lovforslag om, at den amtskommunale grundskyldpromille for 1982 og eventuelt følgende år fastsættes til en anden størrelse end den, der følger af lovens almindelige regel.

Jeg ser mig ikke i stand til på nuværende tidspunkt at udtale mig om, hvad der vil blive resultatet af disse overvejelser.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om beskyttelse af forædlerrettigheder for planter.

(Lovforslag nr. L 158. Fremsat 30/1 81).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erik Andersen (S):

Loven om beskyttelse af forædlerrettigheder for planter blev som bekendt vedtaget i 1962 som følge af en international konvention fra 1961, og den har efterhånden været til behandling nogle gange her i folketinget,

sidst i 1978, hvor man blot fjernede den 5-årige automatiske revision.

Fra visse sider behandler man dette lovforslag, som om det var en EF-foranstaltning eller -forordning. Det er det rent faktisk ikke. UPOV er den internationale forkortelse for unionen på fransk, og det står oversat til dansk for Union for beskyttelse af Plantenyheder. Heldigvis er de fleste af EF-landene ganske vist med i organisationen, for det er jo dem, vi hovedsagelig handler med, men den tæller også foruden Sverige og Schweiz lande uden for Europa, f. eks. USA, Canada, Japan, Mexico, New Zealand og Sydafrika.

Jeg kan under henvisning til de meget fylde redegørelser i bemærkningerne og fremsættelsestalen anbefale lovforslaget og love støtte til en hurtig udvalgsbehandling.

Henrik Toft (V):

Venstre finder ikke, at udvidelsen fra 4 til 6 år kan give anledning til de helt store bemærkninger, men jeg vil da gerne stille et par spørgsmål til landbrugsministeren i forbindelse med behandlingen af dette lovforslag. Det ene drejer sig om, hvor mange lande der på nuværende tidspunkt har ratificeret den konvention, der omtales i bemærkningerne. Det andet drejer sig om, hvem landbrugsministeren har tænkt sig skal indgå i det udvalg, som det er nævnt der skal nedsettes.

Men ellers kan jeg give tilsagn om, at venstre vil se med velvilje på dette lovforslag.

Burgdorf (KF):

Også det konservative folkeparti kan tilslutte sig lovforslaget.

Ernst Schmidt (FP):

Fremskridtspartiet kan også tilslutte sig lovforslaget, og jeg må sige, at det er en stor glæde, at det kan gennemføres. Det stiller dem, der har med forædling af planter at gøre her i dette land, på lige fod med andre. I særdeleshed vil jeg da gerne sige, nu da jeg er kartoffelavlér af profession, at det er af stor betydning, at vi har lige vilkår med de andre lande. Det får vi med dette lovforslag.

Da fremskridtspartiet går ind for, at erhvervslivet skal arbejde under lige vilkår, er det klart, at vi støtter forslaget. Vi tilsiger et både velvilligt og hurtigt udvalgsarbejde.